

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
govslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S fedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 30, upravnštva števil. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-30, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dnova po prazniku

Pred konferenco male antante na Bledu

(Od našega urednika.)

Bled, 16. jun. (Izv.) Popoldne so na Bled prispeli prvi udeleženci konference Male antante. Iz Beograda je prispel zunanji minister dr. Ninčević s svojim spremstvom. Jutri prispe češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in romunski minister Mitlenescu ter romunski poslanik, tako, da se bodo tekom jutrišnjega dne mogli vršiti prvi sestanki zastopnikov držav Male antante. Poleg tega se nahaja na Bledu romunski poslanik na našem dvoru g. Emandi, dalje poljski poslanik Okenski.

Zvečer je prispel tudi naš poslanik v Pragi Ljuba Nešić, skupno z atašejem za tisk pri poslanstvu v Pragi dr. Kluičević. Na Bledu so nadalje številni časniki, domači in zunanji, predvsem češkoslovaški. Med češkoslovaškimi časniki je ravnatelj oddelka za tisk v zunanjem ministrstvu, znani publicist Jan Hájek, dalje župnik Vladimír Zamkal, glavni urednik »Našinec« iz Olomuca, dalje g. Melč, ataše za tisk v Beogradu pri poslanstvu, v imenu češkoslovaške tiskovne korespondence dr. Kopecký, znan časnikiar za zunanjo politiko pri Beneševem osebnem glasilu »Česko Slovo«.

Ravnatoka je več romunskih časnikiarjev, med njimi predsednik časnikiarjev Male antante Konstatin Mülle. Od naših časnikiarjev bi bilo omeniti ravnatelja našega tiskovnega urada v Beogradu in njegovega zastopnika dr. Erhatiča. Zastopani so vsi listi iz naše države, vsi veliki nemški, italijanski, francoski in angleški časopisi. Bled je goste zelo lepo sprejel in je ves v zastavah vseh zaveznških držav.

Bled, 16. jun. (Izv.) Mučen vtis v vseh krogih vseh delegacij so napravile zahteve čeških narodnih socialistov, da naj češkoslovaški zunanji minister poda ostavko. V krogih vseh delegacij prevladuje mnenje, da je ta zahteva češkoslovaških narodnih socialistov prezgodnja in da dr. Beneš tej zahtevi v interesu Male antante nikakor ne sme ugoditi. Kot vzrok, da so poslanci in senatorji češkoslovaške narodne socialistične stranke zahtevali, da dr. Beneš poda demisijo, smo od dobro informirane diplomatične strani izvedeli sledeče podrobnosti:

Pri vstopu dr. Beneša v uradniško vladu dr. Czernyja je eno krilo narodnih socialistov pod vodstvom Stříbrnyja bilo nasprotno temu, češ, da je to nevaren precedent za parlamentarizem v Češkoslovaški. Vstop dr. Beneša v uradniško vladu je to krilo predstavljalo kot sankcijo za vzpostavitev uradniškega režima, ki ni v skladu s parlamentarnimi in demokratičnimi načeli, kakor so zajamčene v ustavi C. S. R. To krilo v češki narodni socialni stranki je tudi potem, ko prvič ni zmagalo s to svojo zahtevo, nadaljevalo kampanjo proti dr. Benešu.

Neglede na to, da so v tej kampanji igrali znatno vlogo osebni motivi proti kandidatu za mesto zunanjega ministra, je to stališče v poslednjem času pridobilo na pristaših, posebno odkar se je v češkoslovaškem parlamentu izkristalizirala takozvana carinska koalicija. Ta carinska koalicija je bila sestavljena na podlagi posebnega sporazuma iz sledečih strank: češki agrarci, češka ljudska stranka, narodni demokrati, nemški krščanski socialisti in nemški agrarci. Ta večinska koalicija je v parlamentu sprejela nov carinski tarif, ki ima močne agrarne tendence in obenem uradniški zakon, zvezan s kongruo. V tej kongruo so duhovništvo zajamčene nekatere doklade.

Češki narodni socialisti so znani kulturno-bojneži in so odločno nastopili proti temu. Krilo g. Stříbrnyja je porabilo to priliko, da pokaže nemožnost nadaljnjega obstanka Beneša v vladi, češ da vlada, ki faktično in formalno izvaja ta sporazum ni v skladu s programatičnimi zahtevami čeških narodnih socialistov. Zato ne samo, da ni oportuno, ampak je za stranke škodljivo, ako je kakšen član v vladi in za dejanje te vlade nosi odgovornost. Ker je vprašanje odglasovanja uradniškega zakona zvezano s kongruo po sprejetju carinskega zakona postalo aktualno, je klub poslancev in senatorjev češkoslovaških narodnih socialistov zahteval, da Beneš takoj poda ostavko. Po mišljenju teh čeških krogov se bo najbrž celokupna vlada z dr. Czernyjem solidariziralav slučaju, da dr. Beneš demisionira.

V tem slučaju nastane vprašanje, kdo bi prevzel dedščino vlade dr. Czernyja. Zelo močna je tendenca v vseh čeških parlamentarnih krogih, da se zopet vzpostavi parlamentarna vlada. Ker pa večina, ki je tvorila takozvano carinsko koalicijo, še ni tako izkri-

stalizirana, da bi si lahko v doglednem času ustvarila močen in jasen deloven program, se zdi, da bo prišlo do tega, da se sestavi nova vlada pod vodstvom uglednega uradnika v zunanjem ministrstvu Sisela, ki je znan kot odlični prijatelj in popolnoma udan pristaš predsednika republike Masaryka. V tem kabinetu bi prevzel zunanje ministrstvo dr. Girska, dosedanjí diplomatični eksponent v Moskvi. V vseh slučajih bi seveda ostala češka zunanja politika neizpremenjena, kakor je bila Beneševa in smer politike napram Mali Antanti bi se niti najmanj ne spremenila. Z ozirom na to se z napetostjo pričakuje dr. Benešev prihod.

Bled, 16. jun. (Izv.) Oficielen program konference Male antante se je precej spremenil. Zdi se, da bo sedanja konferenca Male antante brez dalekosežnih sklepov, predvsem z ozirom na stališče Beneša, pa tudi z ozirom na to, da tej konferenci prvič prisostvuje romunski minister, ki s sedanjimi svojimi kolegi ni popolnoma znan. Jasno je, da se razgovori na takem sestanku ne morejo voditi v tisti pristranosti, kakor so se vodili med stariimi znanci. Od začetka Male antante so vodili zunanjo politiko Beneš, Ninčević in Duca.

Misli se, da bo sedanja konferenca na Bledu bolj informativnega značaja in bo dr. Beneš poročal o krizi Društva narodov, ki postaja z ozirom na poslednje dogodke ob priliki zasedanja Društva narodov vedno akutnejša. Ninčević bo poročal o uspehih potovanja v Rim in v Pariz, ki so vzbudila splošno zanimanje, ne samo v zaveznških, marveč tudi v sosednjih državah. Ker so padla v čas med poslednjo in sedanjo konferenco Male antante, je razumljivo, da bo Ninčević moral poročati o razumih, oziroma rezultatih teh potovanj, ki gotovo niso bila samo informativnega značaja, marveč so bila, kakor so potrdila tudi oficijelna italijanska in francoska glasila, mišljena kot začetek nove politične akcije v naši državi.

Najvažnejše vprašanje za našo državo, ki naj bi se razpravljalo na tej konferenci, je razmerje Male antante do Bolgarije. V tem je treba ugotoviti, da nekateri krogi pri nas niso bili za nastop dr. Beneša v Svetu društva narodov ob priliki zadnjega zasedanja Društva narodov, ko se je razpravljalo o posojilu za bolgarske begunce. Kakor znano, smo mi vedno zastopali mnenje, da takšni begunci iz naše države v Bolgariji sploh ne obstojajo, oziroma so to begunci, ki so šli iz raznih materialnih ozirov v Bolgarijo in sicer v tako majhnem številu, da v tako velikem številu, kakor se je Svetu D. N. predpolagalo, sploh niso obstojali. S tem, da je Svet društva narodov odobril veliko posojilo 2 in pol milijona funtov šterlingov, je zmagala bolgarska teza, da se nahaja v Bolgariji okrog 10.000 bolgarskih beguncov.

Ker je to posojilo Svet društva narodov že odobril, se bo najprej zahtevalo, da se za uporabo tega posojila vpelje kontrola, v kateri bi mi kot najbolj interesirana država morali biti udeleženi. V tem oziru se bo storil sklep in se bodo dale direktive članom Male antante, da se predložena zahteva sprejma, ker je v interesu miru na Balkanu.

Druga zelo važna točka je vprašanje podaljšanja obojestranskih pogodb med vsemi tremi državami. Časopisje je poročalo iz Bukarešte, da je tam podpisana vojaška konvencija med temi tremi državami. Nekateri krogi zatrjujejo, da se v Bukarešti od strani romunskega zunanjega ministra in našega poslanika Colak-Antića ter češkega poslanika v Bukarešti Giserskega ni podpisala vojaška pogodba, marveč podaljšala politična pogodba, s katero se je stvorila mala antanta. V te pogodbe sta po informacijah teh krogov sprejeti dve novi klavzuli. To je: 1. da Češkoslovaška in Jugoslavija jemljeta na znanje specialne pogodbe med Romunsko in Poljsko, ki je kakor znano, predvsem naperjena proti sovjetski Rusiji in 2. da je treba takoj pričeti s posebnimi pogajanjimi o novi vojaški konvenciji med temi tremi državami. V Bukarešti je bila ta pogodba podpisana za tri leta, dočim je v teh treh delegacijah prevladovalo mnenje, da jo je treba podaljšati na pet let. Z ozirom na to se bo sklenilo, da se prvotnim trem letom dodasta še dve leti.

Na Stadionu bo dne 27. junija orlovska prireditev!

Demonstracije v Pragi.

SPOPADI MED DEMONSTRANTI IN POLICIJO. — KRIZA V NARODNO-SOCIALISTIČNI STRANKI.

Praga, 16. junija. (Izv.) Včeraj je prišlo zopet do nemirov na praških ulicah. Komunisti, socialni demokrati in narodni socialisti so sklicali protestno zborovanje na Havličkovev trgu proti agrarnim carinam in proti dragini. Ob 2 popoldne je prikorakalo na trg več tisoč delavcev vseh strok, ki so popustili delo, in se je vršilo na trgu zborovanje. Govorniki so prebrali tudi nek fašistični letak, ki poziva, da se generalna stavka prepreči. Zborovalci so radi tega še odločnejše zahtevali proglašenje generalne stavke. Po shodu se je razvil spreved kakih 16.000 delavcev, katerega sta skušala ustaviti orožništvo in policija. Pripravljeni je bilo tudi vojaštvo. — Množici se je kljub temu posrečilo predreti kordon in je udrila na Vavčavski trg, kjer jih je ustavila policija na konjih. Prišlo je do spopadov, v katerih je policija nastopila z orožjem. Do spopadov je prišlo tudi med policijo in delavstvom, ki je ostalo na Havličkovev trgu. Ker je padla v vrste policistov opeka, je policija udrila med demonstrante in jih pričela razganjati z gumijevkami.

Praga, 16. junija. (Izv.) Po policijskem poročilu je bilo aretiranih 36 oseb radi nasilja in nepokorščine napram straži. V Štefanskí ulici je skušala skupina demonstrantov oprostiti iz rok stražnikov aretiranega delavca. Pri tem je bil zadet od razbitega stekla nek stražnik, ki nato rabil revolver. Skupno je bilo ranjenih 10 stražnikov in en nadkomisar.

Praga, 16. jun. (Izv.) Stříbrny je že dolgo iskal prilike, da udari svojega tekmeca v stranki dr. Beneša. Sedaj, ko je narodno-socialistična stranka radi carinskega zakona proti sedanji vladi v opoziciji, je Stříbrny na strankinem zboru znova načel tudi vprašanje dr. Beneša, ki je član te vlade in je edini parlamentarec v njej. V trenutnem bojevitnem razpoloženju je Stříbrny prodlr s predlogom, da se dr. Beneš pozove, da poda ostavko. Na poti na Bled je izjavil dr. Beneš, da ne bo odstopil kot zunanji minister, ampak bo podal ostavko na svoj poslanski mandat, kakor hitro se vrne v Prago.

—o—

Reševanje francoske vladne krize.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Predsednik republike je danes začel sodelovati pri reševanju krize in je imel daljše razgovore s predsednikom parlamenta in senata. V političnih krogih smatrajo kot verjetno, da bo šef novega kabineta zopet Briand. Obdržal bo tudi zunanje ministrstvo. Kot notranjega ministra predlagajo Herriot, ki bi mogel urediti notranje spore s socialisti. Finančni minister bi bil Caillaux. Vendar je izjavil, da sprejme ta resor samo pod gotovimi pogoji, ki bi mu osigurali finančno politiko. Bivši finančni minister Peret je pri utemeljitvi svojega odstopa navajal, da ni našel zadostne podpore pri stabiliziranju franka. Po »Matin« je s tem mišljena francoska državna banka in odbor izvedencev.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Predsednik zbornice Herriot je izjavil, da zastopa mnenje, da država proglasi monopol nad žitom, da kupuje sama žito doma in tudi sama ureja uvoz

žita. Tako bi bilo mogoče preprečiti, da se s žitom spekulira.

Pariz, 16. jun. (Izv.) V zadnji seji pred demisijo je Briand izjavil: Najnevarnejša je vera, da bo kak čudež rešil položaj. Zmotno je misliti, da bi vlada vseh strank laže reševala ta problem. Zgled imamo v Belgiji, ki ima vlado skoro vseh strank, njena valuta pa nemoteno pada. Isto je v Italiji, kjer je Mussolini z uporabo več milijard zdržal padec za nekaj časa, sedaj pa je zopet tu. Glavni vzrok padca francoskega franka je, da Anglija, Italija in Belgija mečejo na trg francosko valuto v masah, da rešujejo svojo.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Briand je prevzel mandat za sestavo vlade.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Francoska in angleška vlada sta se sporazumeli, da se obisk francoskega predsednika Doumergueja v Londonu, ki bi se imel v kratkem izvršiti, odloži na poznejši čas.

Kulturni boj v Avstriji.

Dunaj, 16. junija. Boj za šolsko reformo traja v vsej svoji divjosti dalje. Sinoči je zborovalo vodstvo krščansko socialne stranke. Minister prosvete dr. Schneider ni hotel k seji. Izjavil je, da se čuti osebno prizadetega vsled napada dr. Rameka in da bo demisioniral. Poslanec Kunschak je na seji obširno zagovarjal sporazum s socialisti, ki ga je sklenil dr. Schneider in pri katerem je sodeloval tudi Kunschak, kot predsednik stranke za mesto Dunaj. Tudi on je izjavil, da bo odstopil kot podnačelnik stranke, če bo dobil nezaupnico.

Vsenemška stranka sklicuje za četrtek sejo svojega vodstva.

V glavnem parlamentarnem odboru so socialisti predlagali odgoditev sej češ, da vlada vsled krize v prosvetnem ministrstvu ni zmožna za razpravo. Ko je bil njihov predlog odklopljen, so socialisti zapustili sejo.

Katoliške organizacije so priredile protestna zborovanja proti dr. Schneiderju in socialističnemu učnemu redu.

Pred revizijo poljske ustave.

Varšava, 16. junija. (Izv.) Desničarske stranke in centum so izjavile, da ne nasprotujejo vladnemu predlogu o reviziji ustave, vendar smatrajo dosedanje izpremembe za nezadostne. Pred spremembo ustave pa je potrebna sprememba volivnega zakona. Levičarske stranke so se izrazile proti vladnim načrtom.

Rešitev rudarskega spora na Angleškem.

London, 16. jun. (Izv.) Baldwin je v spodnji zbornici otvoril debato o rudarskem sporu z daljšim ekspozicijem o slabem stanju angleške industrije in vedno večji brezposelnosti. Mnoge industrijske panoge morajo popolnoma ustaviti obrat, ker nimajo premoga. Vlada hoče rešiti spor z zakonom, tako da se podaljša

delovni čas na osem ur in delavci obdrže stare plače. Ta predlog je v delavski stranki vzbudil odpor.

Anglija je v posebni noti protestirala pri Sovjetski zvezi proti podpori, ki so jo dobili angleški rudarji. Sovjeti so odgovorili, da je denar poslalo delavstvo na pritrtilo angleške rudarske zveze. Sovjetska vlada ni poslala nikake podpore.

London, 16. junija. (Izv.) Rudarska zveza smatra, da vladin predlog za rešitev krize ne bo imel nikakega uspeha. Kako malo važnosti pripisujejo rudarji temu predlogu, se vidi iz dejstva, da niso sklicali rudarji nikakega posvetovanja. Tajnik Cook je izjavil, da debata v spodnji zbornici ne bo ničesar do-prinesla k rešitvi krize.

Bethlen poroča.

Budimpešta, 16. junija. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je poročal ministrski predsednik Bethlen o sklepih Društva narodov v Zenevi. S prvim julijem bo dvignjena splošna finančna kontrola nad Ogrsko in bo obenem odpotoval tudi generalni komisar. Nadzorovanje bo prepuščeno dvema zaupnikom, ki bosta vodila nadzorstvo potom zastopnika, ki bo stalno v Budimpešti. Društvo narodov je sprejelo sklep, da mora Ogrska v slučaju deficita plačati posojilo oziroma postaviti obligacije. Sklepi v Zenevi bodo mnogo pripomogli h konsolidaciji države. Socialnodemokratski poslanec Payer je trdil, da vlada po krivici lasti ženevske sklepe kot svojo zaslugo. Poslanec Rupper povdarja, da faktična kontrola nad Ogrsko ni dvignjena. Za debato o Bethlenovem poročilu so prišle na dnevni red interpelacije.

BOJ Z MORSKIMI ROPARJI.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Iz Lizbone poročajo, da so portugalske čete pri Macao odkrile četo morskih roparjev, s katerimi so se spustile v boj. 300 roparjev je bilo ubitih in 150 ranjenih.

Oslo, 16. junija (Izv.) Včeraj je stopilo v stavko 3200 mestnih delavcev in 1000 cestnih železničarjev.

Komedija s „faksimilom“.

Belgrad, 15. junija 1928.

S svojim »faksimilom« je napravilo »Jutro« komedijo, ki se bo pa spremenila v tragedijo za — g. dr. Žerjavo. Danes sem pokazal ta »faksimile« zunanjemu ministru dr. Ninčiču. Pred pričo sem konstatiral, da je to falzifikat prvotnega teksta in da sem pripravljen za to tudi prinesiti ves dokazilen material. Ni bilo treba dolgega razgovaranja, ko si mogel čisto natanko spoznati, da je bil naknadno napravljen dodatek. Stvar je potemtakem že prilično jasna. Glede tega pasusa ne bo treba sploh nobenega dokazovanja več. Glede drugega pasusa, ki je tudi popravljen, ne bo treba prevelikega dokazovanja, da je izginil prvotni tekst in da je na njegovo mesto interpolirano politično zmerljivejše besedilo. Jaz še enkrat povdarjam, da je v »faksimilu« še drugo mesto potrjeno in da sem pripravljen tudi to dokazati. S tem sem menda dovolj povedal. Potem bomo govorili o falzifikatorjih in varalcih, samo ne bo jih treba več iskati in prav nič namigavati.

Zajemljivo je pa sledeče poglavje: Dr. Ninčič je objavo takozvanega faksimila tako ostro obsodil, da ne morem na tem mestu reproducirati njegovih izrazov. Slovenski jezik je v tem pogledu res še pravi »dialekt« in zato nesposoben, da bi s pristno našimi izrazi karakteriziral njegove oznake. Zakaj se je tako ozlovoljil in hudoval? Stvar mu je postala sama na sebi neprijetna, nič manj mu ni neprijetno, ker je po njegovi izjavi dr. Žerjav proti njegovi volji zlorabil poverljivi akt za svoje glasilo. Dr. Ninčič je dal — tako je vsaj izjavil — dr. Žerjavu omenjeni akt samo v pogled, dr. Žerjav ga je pa odnesel, tako da je prišel kot takozvani faksimile prvotnega teksta v »Jutro«. Kako je že pisalo »Jutro« o dr. Žerjavu? Če se ne motimo tako, da bi si dal preje odsekati roko nego bi prijel kak tak poverljivi akt v roke. In kaj je rekel dr. Ninčič pred pričo? Težko je pač človeku, če vse to premišlja, brzdati pero, da more ostati v ojncah tiskovnega zakona.

Mi smo v svojem prnjem članku zahtevali, naj cenjeno »Jutro« objavi celotni tekst originala. Ko je dr. Žerjav imel priliko za objavo nebitvenih stvari, zakaj se ni potrudil da bi dobil celotni tekst v roke? Ali ni za slovenski svet najvažnejše, da dobimo celotni akt o dr. Žerjavovi denunciaciji v pristni, nepokvarjeni originalnosti v roke? Ali je pa morda dr. Žerjav kar resignirano uvidel, da svoje denunciacije ne more spraviti s sveta in se je samo še krčevito zagrabil za »slovenački dialekt«? Denunciacija je torej povsem neizpodbitno ugotovljena, glavne stvari torej ne taji niti sam avtor pisma. Pojavilo se je drugo dejstvo, dejstvo, da je takozvani faksimile falzifikat. Kdo so falzifikatorji? To je pa tudi prilično važno vprašanje.

Dr. Kulovec.

• • •

Popravek. V torkovi številki se je v dr. Kulovec članek vrnilo nekaj napak. Stavček »Naš prepis so v pričo mene primerjali z originalom«, se mora glasiti: »Naš prepis so v ministrstvu primerjali z originalom in dognali istovetnost, in priče imamo zato, ki bodo potrdile, da se prepis strinja z originalom«. Besedilo: »Dr. Ninčič se brani, da bi ga dal na razpolago. Uvedel je le disciplinarne preiskave, ki naj dožene, kdo je izdal prepis pisma«, se mora glasiti: »Dr. Ninčič se brani, da bi ga dal na razpolago, disciplinarne preiskave noče uvesti, izdal je le pismen poziv, ki naj dožene, kdo je prepis izdal«.

Vse nič ne pomaga.

Ko strela iz jasnega neba je udarilo v tabo naših samostojnih demokratov, ko je dr. Kulovec objavil tisto pismo g. Žerjave na zunanega ministra Ninčiča radi odpoklicanja slovenskega konzularnega uradnika Barleta v Düsseldorfu, češ da je »klerikalec« in kot tak neprimeren za dotično službeno mesto. Prosta, hladnokrvna denunciacija je bila torej vsebovana v tem pismu, ki jo zato dr. Kulovec tudi krepko in po zaslugi javno pribil.

Strahovit udarec to za SDS. »Jutro« je kar sapo zaprilo. In zavilo se je spočetka v grobni molk. Toda nekaj je bilo le treba odgovoriti, braniti se proti tej tako težki obtožbi. Pa je sramežljivo-predrzo zapisalo: Klerikalci kradejo državne akte...

S tem pa je »Jutro« že tudi indirektno potrdilo in priznalo, da tisto Žerjavovo pismo res obstoja. Kar pa je seveda ob enem bila tudi huda strategična napaka; stvar v mrtvo zamolčati, bi bilo pametneje. Kako zdaj napako popraviti? Cele tedne so Žerjavovi generali tuhtali, slednjič so jo iztuhtali: objavi se faksimile tistega akta, po originalu seveda, ki pa se ne bo popolnoma vjemal s Kulovecovo objavo. Se enostavno ne sme vjemati. In tam, kjer se ne vjema, tam se ima dr. Kulovec zgrabit, oziroma tam je treba pozornost javnosti odvrti od glavnega predmeta na postranske stvari, zabrisati na ta način blamažo, izmuzati se iz te tako mučne afere.

In zgodilo se je tako. V nedeljo je »Jutro« prineslo tisti famozni faksimile, garniran s najhujšim moralničnim zgražanjem in najsu-

rovejšim psovanjem na to »grdo lumparijo klerikalcev«, ki da so »falzificirali« Žerjavovo pismo itd. Tri dni že nas psuje »Jutro« po svojih predalih, da se mora samemu vragu studiti. Psuje v abotni domišljiji, da se bo našel kje med Slovenci toliko neumen človek, ki ne bo izprevidel cele te klavrne komedije, kakor jo je tu uprizorilo Žerjavovo glasilo.

Brezupne in brezumne absurdnosti, ki je v »Jutrov« trditvi, da je dr. Kulovec falzifikator, ni niti treba dokazovati. Vsak šolarček bi jo dognal. Vzemimo, da je faksimile, kakor ga je objavilo »Jutro«, do zadnje pičice avtentičen s pravim, pristnim izvirnikom akta, kakor se nahaja v arhivu zunanjega ministristva. Vzemimo to kot nesporno dejstvo, pa vprašamo: Kaj je potemtakem falzificirano? Ali je mar falzificirano dejstvo Žerjavovega pisma?

Vprašamo: Ali je pisal dr. Žerjav ministru Ninčiču tisto pismo radi Barleta ali ga ni pisal? In ali je minister ugodil Žerjavovi zahtevi ali jej ni ugodil? Odgovor je podan s faksimilom, kakor ga je prineslo »Jutro«. Tu je potrdilo, tu je dokaz.

In samo za to gre. Gre za to, da je s tem faksimilom tudi od strani »Jutra« absolutno potrjena in dokazana tista denunciacija, ki jo je ugotovil dr. Kulovec. Gre samo za to denunciacijo, nad katero se danes zgraža vsa poštena slovenska javnost. Zakaj tu imamo

pred seboj očiten in naravnost klasičen dokument tistih nemoralnih in nepoštenih metod, ki se jih poslužuje v političnem boju SDS. Odkar »Jutro« izhaja, ni počelo drugega kot da je razkričevalo Slovence »klerikalce« za protidržavne, nepatriotične ljudi. In ker stoji danes ogromna večina slovenskega naroda v taboru SLS, je takorekoč ves slovenski narod od »Jutra« in SDS proglašen kot protidržaven. Zato tudi ni čuda, če se je s tako sistematično kampanjo usvarilo v belgrajskih krogih toliko nerazpoloženja proti nam Slovincem, ki ga danes mučno občutimo pri vsaki priliki. Tu je slovenski uradnik, ki je lahko najkoreknejši človek, največji poštenjak, najboljši strokovnjak, najvnetejši patriot, dovolj, da se ga denuncira kot »klerikalca«, pa je njegova usoda zapečatená.

»Jutrov« faksimile je glasna priča, kako se pri nas uporabljajo sredstva, ki povsod na svetu, tudi v političnem boju, veljajo za nepoštena in nedopustna. In to je tisto, kar moramo obsojati in proti čemer ne moremo dovolj ogorčeno protestirati.

Naj »Jutro« še tako zavija, natoleuje in psuje, suhega dejstva in gole resnice, da je Barletov slučaj skozinskoz nečedna stvar, ki je vse prej nego v čast SDS, ne bo utajilo ne izbrisalo. In da si bo slovenska javnost za vedno to stvar dobro zapomnila, to je tudi gotovo.

Debata o uradniškem zakonu in mednarodnih konvencijah dela.

NESTALNOST URADNIŠTVA PODALJŠANA DO 1. SEPTEMBRA 1929! — DR. GOSAR V IMENU JUGOSLOV. KLUBA PROTI. — STVAREN GOVOR DR. HOHNJEC O MEDNARODNIH KONVENCIJAH DELA IN NESOCIALNI POLITIKI REZIMA.

Belgrad, 16. junija. (Izv.) Na današnji skupščinski seji je pravosodni minister pred prehodom na dnevni red narodne skupščine postavil predlog o spremembi čl. 234. zakona o uradnikih, s katerim se podaljšuje nestalnost uradnikov, katera bi morala nehati letos 1. septembra, za tri leta, torej do 1. septembra 1929. Zakonski predlog se glasi:

»Čl. 234. zakona o uradnikih in ostalih uslužbenih »gradjanskog reda« od 31. julija 1923, se spreminja in se glasi: Čl. 234.: V času do 1. septembra 1929 prestanejo službe in premetitve državnih uslužbenecv, razen tistih, ki so naznačene v čl. 224.«

Za ta predlog je pravosodni minister zahteval nujnost. Nujnost je pojasnil s tem, da je potrebna revizija uradniškega zakona. Zaradi tega je potrebno, da se uredba o nestalnosti uradnikov podaljša za tri leta. (Opozicija očita: »To vam je potrebno radi volitev!«) — Pravosodni minister nadaljuje: Dokler se ne bo izvršila revizija uradniškega zakona, se mora odložiti stopanje v moč odredbe uradniškega zakona o stalnosti uradnikov. Minister je prosil skupščino, da nujnost sprejme.

Nato je dobil besedo dr. Andrej Gosar, ki je poudarjal, da je uradniška nestalnost ne le krivica, ki je rodila med uradništvom mnogo gorja, marveč je veliko zlo tudi s stališča javne morale, ker odpira vrata na stečaj politični in denarni korupciji. Samo uradniška nestalnost je omogočila, da imamo danes dve garnituri in ogromno število državnih upokojencev, kar pomeni za državo veliko breme. Vlada hoče podaljšati uradniško nestalnost samo, da bi imela ob prihodnjih volitvah v uradništvu poslušno orodje za svoje namene. Stvarnih razlogov za podaljšanje nestalnosti ni. Zato bo glasoval proti zahtevani nujnosti predloga.

Proti predlogu so govorili demokrat Pera Marković, hrvatski federalist Vladislav Polić, sam. demokrat Juraj Demetrović. Nato se je vršilo glasovanje in je bila nujnost sprejeta.

Skupščina je nato reševala vprašanje o nujnosti predloga za razširjenje avtonomije belgrajskega vseučilišča na zagrebško, katero zahteva prosvetni minister Trifunović. Minister je obrazložil predlog s tem, da ga je izdelal že prejšnji minister Stjepan Radić. O predlogu se je razvila živahna diskusija med samostojnimi demokrati in vlado. V imenu sam. demokratov je govoril proti predlogu Juraj Demetrović, kateremu je odgovarjal prosvetni minister. Demetrović je izvajal, da se hoče s tem programom samo doseči, da bi se sedanje stanje na zagrebškem vseučilišču, ki ga je ustvaril Stjepan Radić, obdržalo in da se ne bi mogli vrniti profesorji, katere je Stjepan Radić upokojil. Skupščina je nujnost predloga sprejela.

Skupščina je prešla na dnevni red, na predlog o spremembi čl. 393. verzajske pogodbe po sklepih konference dela. K temu predlogu je govoril dr. Hohnjec, ki je izjavil:

Predloženi zakoni se tičejo mednarodne organizacije dela in enega njenega organa, to je upravno zvezo, ki vodi in nadzira mednarodno pisarno dela. Gre torej za spremembo enega tistih zakonov verzajske mirovne pogodbe, kjer so navedeni glavni principi svetovnega upravnega dela. Poslanec nato navaja zgovorniki razvoj delavskega vprašanja v mednarodnem svetu do 1. 1914. ter razlaga, kako se je po vojni to vprašanje vzelo v pretres pri mirovnih pogodbah ter je tako nastala ženevska konferenca s svojim upravnim odborom in uradom. Čl. 393. verzajske pogodbe govori o organizaciji upravnega odbora urada. To organizacijo je sedaj treba v

teku enega leta izboljšati. To se je soglasno sprejelo. V naši državi imamo sedaj to spremembo ratificirati. Naša država dosedaj ni bila zastopana v upravnem svetu, vendar je naša država kot član društva narodov članica mednarodnih konferenc in se jih mora udeleževati s štirimi zastopniki. Ali je bila naša država zastopana na poslednji mednarodni konferenci v Ženevi, ki se je končala 4. junija tega leta? Če je bila zastopana, kdo jo je zastopal in kdo je zastopal delavstvo, kdo je imel mandat, da zastopa delavstvo? Vobče, ali se je naša država udeležila teh konferenc? Govornik vprašuje vlado, ker vlada nikdar ni obvestila narodne skupščine o tem, ali smo bili zastopani na teh konferencah in kdo so bili naši zastopniki. Države, ki smatrajo socialno politiko kot zelo važno nalogo, katero mora v modernem času vršiti vsaka kulturna država, te države so predložile mednarodne konvencije o delu svojim parlamentom v ratifikacijo, čeprav niso predložile vseh, predložile so vsaj nekatere. Te države so se obvezale, da bodo te konvencije izvedle vsaj tekom 10 let. Naša država ni dosedaj predložila nobene konvencije parlamentu v ratifikacijo. To je dokaz, da vladodržcem manjka vsak smisel za socialno politiko. Znani sociolog Herkner je v svojem delu »Die Arbeiterfrage« napisal, da je poleg Turške Srbije edina država, v kateri ni realizirana ideja o zaščiti delavcev. Vprašam, ali je danes dosti boljše, ali smo v tem oziru napredovali in stopili v krog kulturnih držav? Mislim, da nihče med nami nima toliko smelosti, da bi mogel trditi, da smo šli korak naprej. Vlada se ponša s tem, da se striktno varuje vseh obvez in odredb in mednarodnih dogovorov. Po verzajski mirovni pogodbi so vlade držav, člani Društva narodov, dolžne v roku 12 do 18 mesecev predložiti mednarodne konvencije o delu v ratifikacijo. Danes je poteklo ne samo 18 mesecev, ampak sedem let in naša država ni predložila niti ene konvencije v ratifikacijo! Po odobritvi mirovnih pogodb morajo pošiljati v Ženevo mednarodni pisarni dela poročila o izvajanju ratifikacij. Na letošnji junijski predzadnji konferenci se je sklenilo izvoliti dva člana, ki bosta proučevala ta poročila posameznih držav in o njih sklepa. Kako izgledajo poročila, ki jih naša država pošilja vsako leto mednarodnim konferencam dela, in ali jih sploh pošilja? Albert Thomas bo moral še parkrat priti, da pojasni vse velike naloge mednarodne socialne politike. V kakšnem štadiju se nahaja pri nas razvoj socialne politike, najbolj dokazuje davek na ročno delo, s katerim so ravno zadeti pri nas tisti, ki so gospodarsko in socialno najslabši. Drug eklatanten dokaz je najnovejši zakonski predlog te vlade o centralni upravi, s katerim se ministristvo za socialno politiko popolnoma ukinja.

Dr. Hohnjec izjavlja v imenu svojega kluba, da bo glasoval za načrt in poziva vlado, da predloži narodni skupščini še ostale mednarodne konvencije, ki so se predpžile na mednarodni konferenci dela. Nato je govoril minister za socialno politiko Simonović, nakar so se konvencije sprejele. Potem je narodna skupščina odobrila predlog o valorizaciji bilančnih vrednosti. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu je interpelacija poslanca Agatonovića in tovarišev o izplačilu vojne odškodnine.

Belgrad, 16. jun. (Izv.) Odbor za kazenski zakonik je imel danes sejo. Črtal se je tudi § 92., ki govori o zastaranju, ki ne teče za časa, v katerem izvršitev no zakonu ni bila mogoča.

Naša politika

RADIČEVCI ZA NOV DAVČNI ZAKON.

Belgrad, 16. jun. (Izv.) V odboru za proučevanje davčnega zakona je vladna večina sprejela šest članov, dva sta se rezervirala, ker so člani opozicije zahtevali spremembo. Radikali se razprave živahno udeležujejo, radičevci pa so popolnoma zadovoljni z zakonom, ki bo povečal davčna bremena in posebno hudo oškodoval občine. Finančni minister ne kaže nobenega razpoloženja popustiti, ker radikali vedo, da radičevci popolnoma odobravajo zakon in molče glasujejo. Prihodnja seja bo v petek popoldne.

DR. KOROŠEC O SVOJI AGITACIJI.

Po povratku iz agitacijskega potovanja po Hrvatski je dal dr. Korošec belgrajskemu dopisniku zagrebških »Novosti« sledečo izjavo: »Radikalna stranka je v zelo težkem položaju. Sam gospod Uzunović nima nikake avtoritete več in to radi tega, ker ste v lastni stranki dve struji proti njemu. Potem še Ljuba Jovanović. Lahko se govori, kar se hoče, ali Jovanović ima mnogo prijateljev v klubu, v parlamentu in med ljudstvom. Radikalna stranka je stranka preteklosti, stranka treh frakcij.« — Govoreč o svojih shodih na Hrvatskem, je dr. Korošec posebno naglasil svoj shod v Ludbregu. Radičevi zibelki, kjer je shodu prisostvovalo 1000 ljudi. »Mi bomo še naprej prirejali shode po Hrvatski. V Hrvatski, Bosni in Dalmaciji obstoja Pučka stranka, ki ima isti program kakor mi, četudi je samostojna stranka. Mi bomo to stranko podpirali, ker hočemo, da ta stranka v volitvah zmaga. Mi smo avtonomistična stranka in hočemo, da se ideja avtonomije okrepi tudi na Hrvatskem«

OPOZICIJA SE PRIPRAVLJA.

Davidovičevi demokrati pripravljajo v tem mesecu več shodov. Po velikem shodu v Petrovcu priredi Davidović s poslancema Kujundžićem in Sečerom shode v Sandžaku. Na teh shodih bodo sodelovali tudi muslimani. 25. t. m. bo shod Davidovičevcev v Kraljevu in Kruševcu. Ker so na dnevnem redu občinske volitve v Srbiji, sta poslanca dr. Kumanudi in Trojkić prevzela nalogo, da v bitolskem okraju izvršita agitacijo za občinske volitve. Muslimani prirede velike shode v Krupi in Cazinu. Na teh shodih govore tudi Davidovičevi.

Beleške

△ Shod SDS v Metliki in »Jutro«. »Jutro« se sklicuje na druge liste. V tolažbo mu povemo, da so jim dali informacije izključno demokratiški informatorji, ker drugih ni bilo razen našega. Potem pa »resnicoljubno« »Jutro« pravi, da »Slovenec« laže v svojem poročilu o shodu SDS v Metliki. Navedite točno, kaj je bilo neresničnega! Ali morda ni bilo res, da je Zveza kulturnih društev izdala za političen shod SDS izkaznice za polovično vožnjo? Hočete še, da vam povemo, kakšni vagoni so bili pripravljeni za udeležence, ki so plačali polovično vožnjo tretjega razreda? Ali niso bili na shodu v glavnem Zumberčani, prišleci od drugod, uradništvo in učiteljski? Poglejte samo svojo obelodanjeno fotografijo in potem povejte, kakšna je bila udeležba! Povdarjamo še enkrat: Belokranjsko ljudstvo je shod ignoriral! Morda ne odgovarja resnici, da so Pribečevića sprejeli zvižgi, da je Pribečević mogel govoriti komaj po preteku kakih desetih minut? Ali niso reditelji na konjih šli med ljudstvo, da se je to zgrajalo? Ali se niso izvršile aretacije? Ali niso orožniki, 12 po številu, z nasajenimi bajoneti morali poseči vmes? Ali ni točno, kar smo navedli v govoru Pribečevića? Torej, kaj, kje, v čem je neresnica? Morda v tem, da je izmed številne javljene duhovščine bil le eder Gozdanović? Torej kje je neresnica?

△ Narobe je pravl Na »Jutrovo« »obtožbo«, da SLS ščiti v Prekmurju mažarske interese, pravi isti list, »da ljubljanski in mariborski črni internacionalci molče na to strašno obtožbo in da je čudno, da se v celi klerikalni stranki ne najde niti en poštenjak, ki bi imel toliko narodne zavesti, da bi obsodil izdajalstvo voditeljev SLS.« — Mi smo že večeraj ugotovili, da so SDS, Orjuna, Sokol in učiteljski SDS v Dolnji Lendavi poslali »Jutru« energičen protest proti pozdravljanju mažarske stranke, ki je izrecno obsodila »klerikalno« avtonomijo in ki g. Kleklu in »klerikalni« stranki v Prekmurju zvoni z mrtvaškim zvonom s svojim programom državnega in narodnega edinstva. Res čudno je, da se na to strašno brezobraznost, ki svoje dete — mažarsko stranko v Prekmurju — hoče v znamenju nacionalnosti, preganjanja teme in nepoštenosti, naprtili SLS, ne najdejo v SDS poštenjaki, ki bi imeli toliko moralne in narodne zavesti, da bi poleg dolnje-lendavskih pristašev SDS obsodili voditelje SDS in »Jutro«!

△ Do končanih volitev živite v srečnem pričakovanju! Radikalija v Mariboru in Belgradu živi sedaj v medenih tednih. Po teh sladkosti pričakuje ob volitvah narastka toliko tisoč novih glasov za Pašičevo stranko, da bo zlezal vsaj en slovenski radikal v parlament. Mi kot dobrosrčni ljudje privoščimo »slovenačkim in radikalnim borcem« to veselo upanje na volivno srečo. Saj dolgo ne bo trajalo, da bodo vsi, ki te sreče pričakujejo, delili usodo g. Stojadinovića.

Kaj se godi doma

Gospodu Rubbiju v album.

Znano je, na kakšen brutalen način so oblastva v Primorju prepovedala sleheren pouk v materinem jeziku. V tej gonji se posebno odlikuje goriški šolski nadzornik kavalir Rubbia. Osebo se potrdi povsod, kjer se mu zdi, da bo izvalil »scuol claudestino« (tajna šola). Ta gospod, veliki fašist, ki se na vse mogoče načine trudi, kako bi se bolj prikupil svojim višjim za višjo plačo, je menda pozabil, kako se je prav tako servilno uklanjal svoje dni avstrijskim oblastnikom. Pozabil je, kako je strahoval Vipavce, da so podpisali avstrijsko vojno posojilo. Menda se tudi ne spominja več, da je ob napovedi vojne proti Avstriji organiziral avstrijske »Jungschütze«? In tak mož je danes najbolj polnokrven fašist. Take prodane duše vihtijo bič nad našim ljudstvom v Primorju. Pa takih je cela vrsta, da ne omenjamo nekega Cavalottija, ki je fašistovski zaupnik za obmejne kraje. Ta mož daje pač čudno izpričevalo o svojih zmognostih ne le s pretepanjem, marveč tudi s svojim divjim zakonom. Take so torej figure, ki opravljajo biraški posel. Bržkone se g. Mussolini ne zaveda, kako si sam jemlje ugled s takimi opredami.

Tudi delo za edinstvo?

V zadnjem času je priobčila »Edinost« celo vrsto »značilnih« dokumentov, kakor je sama nazvala svoje članke, naperjene proti krščanskim socialistom sploh in posebno proti duhovščini. Pod krinko, da brani vesoljnost katoliške cerkve, je po svojem znanem finem zavijanju očitala slovenski duhovščini protinarodno delo. Edinjski gosposdi, ki radi pretakajo v božičnih in velikonočnih uvodnikih solze za siogo in mirom, so se začeli v uvodnikih zaletavati v duhovščino, čeprav je njih vodja poslanec dr. Wilfan imenoval duhovščino ob pogrebu dekana Kržišnika »junaksko četo«.

Neradi sicer posegamo v medsebojne odnose v Primorju, a zastran resnice ne moremo molčati. Ni več potrebno ugotavljati, da ej »Edinost« pisana v akatoliškem duhu. Njihove organizacije se javno hvalijo kot take. Se bolj radikalni so edinjski vodje v Istri. Njihovo glasilo »Istarska Riječ« se svojega pisanja ne sramuje tako kot »Edinost« in ga niti noče skrivati v velikonočne »verske« uvodnike. Sistematično napadajo duhovščino, prikazovanje cerkvenih predstojnikov, posebno papeža v fašistovski luči, podlistki kakor »Kadar se vžge mlada kri«, vse to je kmalu odprlo očistek ljudstvu in njegovi duhovščini. Tudi iz Istre se je dvignil glas »Propter Sion non tacebo«.

Župnik Grašič je priobčil v »Zborniku«, stanovskem glasilu primorskih duhovnikov, članek, v katerem opozarja istrsko duhovščino na pogubno pisanje »Istarske Riječe«, ki prihaja med ljudstvo pod krinko narodnega glasila; nadalje pozivlja duhovščino, ki ji je res na sruo usoda istrskega ljudstva in ki morda celo podpira »Istarsko Riječ«, da nastopi energično proti temu »narodnemu glasilu«.

Obe liberalni glasili sta na dušno pastirski Grašičev poziv odgovorili v članku s podpisom »svečenik«. Članek je baje poslal neki staroliberalni župnik iz Istre, s katerim se strinjajo kvečjemu še dva, trije starejši gosposdi. V tem članku se proglašajo duhovščina, ki se zbira okoli »Pučkega prijatelja« za protinarodno, za izdajalsko, medtem ko da vsa starejša narodna duhovščina podpira »Istarsko Riječ«. Da se končno napravi konec večnemu slepomišljenju in da se pokaže, koliko duhovščine imajo na svoji strani edinjsi, je g. Božo Milanović, ki vodi krščansko gibanje v Istri, razposlal duhovščini naslednji poziv z izjavo:

Velemenjeni gospod!

Da pokažemo svojo stanovsko solidarnost s prečastitim gospodom župnikom Josipom Grašičem in s svojim stanovskim glasilom »Zbornikom«, Vas prosim, da priloženo izjavo, ako se strinjate z njo, podpišete in jo pošljete na moj naslov, po možnosti z obratno pošto — ali na »Ufficio parochiale, San Giovanni di Guardiella 629, Trieste«.

Z bratskim pozdravom

Božo Milanović.

V »Istrski Riječi« od 13. t. m. je izšel članek pod naslovom »Sramotni napad na našo narodno duhovščino v Istri« s podpisom »Svečenik«. V tem članku se predočuje, kakor da je starejša hrvaška duhovščina v Istri v taboru »Istarske Riječe« in kakor da je naša mlajša duhovščina v Istri protinarodna. Nepoznani mi pišec omenjenega članka napada obenem mojega »obrata« preč. g. Josipa Grašiča in naše stanovsko glasilo »Zbornik«. Izražam s tem svojo solidarnost s preč. g. Josipom Grašičem in s svojim stanovskim glasilom »Zbornikom«. Obenem izjavljam, da se z omenjenim člankom ne strinjam.

Istrska duhovščina je že dozdej v velikih večinah izjavo podpisala.

»Edinost« je seveda brž začela odgovarjati na to izjavo češ, da pomeni očitati komu liberalstvo, ga denuncirati fašistom. Vrh tega pa jemlje in mastno ponatiskuje v nedeljskih in četrtkovih številkah, ker gredo v večji nakladi med ljudstvo, razne članke, ki so le količkaj naperjeni proti duhovščini.

Tako se godi, da poslanec dr. Wilfan duhovščino slavi in blagoslovlja njegova glasila pa jo napadajo.

V člankih »Slovenska propaganda v naših krajih in njena sredstva« odgovarja »Edinost« nekemu fašistu Ninu de Petrisu in ga skuša pobijati. Namesto njega pa udari zopet po svojih bratih in očita »Pučkemu prijatelju«, da sta ga obiskala dva fašista... Udarja po duhovščini, zopet prikrito, ko kaže na »fašistovsko poborvanje« Vatikan, po krščanskih socialcih, samo gospodu Petrisu nekaj boječe odvrne. Bravec je dobil vtis, da pride »Edinosti« še celo bolj proti fašistom prav, da udari po Slovincih, ki niso v edinjskem taboru. Kletev, namenjeno narodnem sovražniku, vržejo na brate. Kdaj bo »Edinost« nehala s tem res needinjskim rokodelstvom? Če ne postane bolj lojalna, bomo morali odslej odločneje proti temu nastopiti.

Samo da se ugotovi.

Primorski liberalci nočejo nehati s svojo pogubno borbo proti krščanskim socialcem, ki poživno delujejo med ljudstvom. Ogrinjajo se v plašč navideznega krščanstva samo, da premamijo ljudstvo. Svoje organizacije hočejo nazvati krščanske, pred ljudstvom, v resnici pa istovetijo vzgojo in prosveto v verskem duhu s strankarstvom. Tu je dokaz:

G. Zorko Jelinčič, tajnik liberalne »Zveze prosvetnih društev«, je poslal v neko vas okolišnico, kjer pravi: »Pri tem Vas opozarjam (preje govori o društvu, ki se naj v vasi osnuje) na neko okolnost, ki je posebno važna za Vaso vas. Kot sem alšal, se pripravlja za ustanovitev društva tudi »Prosvetna zveza«. Omenjena Zveza je kršč.-socialno strankarska, ki meni, da je namen prosvetno društvo versko vzgojevati. Smo vsi katoličani, toda mislimo, da je za vero z vsemi cerkvenimi napravami in društvi že dovolj poskrbljeno, medtem ko se izobrazba — prosveta ne goji nikjer. Društva naj goje prosveto.« — Liberalci so torej proti krščanskim vzgojnim načelom, so samo za neko brezižejno »prosveto«. Ljudstvo na Primorskem je pa prešinjeno s globokim verskim duhom, ki mu edini še daje, kot nekldaj Ircom, poguma in

moči v urah trpljenja. In liberalci mu hočejo to oporo iztrgati ter blatijo krščanske delavce!

Odgovor g. Klekla bivšemu uredniku „Nepujsága“.

Ker je »Jutro« ponatisnilo po »Naših Novinah« odlomek napada g. Holsedla na g. Klekla, podamo mi na tem mestu glavne misli odgovora, kakor ga je objavil na napad g. Klekl v zadnji številki »Naših Novin«, iz odgovora se javnost lahko prepriča, kako neosnovan je bil napad.

G. Holsedl je v svoji izjavi trdil, da je odložil uredništvo radi tega, ker se pogodba, ki jo je sklenil z g. Kleklom, ni izvajala in ker ga je razburila interpelacija g. Klekla, v kateri je on protestiral proti naredbi ministrstva, po kateri vrši zagrebška agrarna direkcija revizijo v okraju D. Lendava. G. Klekl odgovarja mirno in stvarno na vse očitke.

1. G. Holsedl ne more očitati, da g. Klekl pogodbe ni držal. Trditi bi se pa moglo ravno narobe, kajti »odstopil je od lista, ne da bi mu jaz odpovedal, ali da bi počakal do 30. julija« (tako namreč zahteva pogodba).

2. »Pogodba jasno pravi, da sem izdajatelj in lastnik »Nepujsága« jaz. Vendar pa je g. Holsedl v pismu trdil, da je on lastnik lista in je hotel celo z mojimi naslovi pošiljati svoje nove »Naše Novine« in »Néplap«.

3. Pogodba določa plačo in sicer na leto 4800 Din, ali mesečno 400 Din. Lahko plačam na leto, lahko na mesec. Jaz sem se odločil, da bom g. Holsedlu plačeval večkrat na leto v večjih vsotah, kakor plačujem tiskarnam. To sem g. Holsedlu tudi sporočil in on niti besede ni rekel, da to ni prav.

4. G. Holsedl tudi glede omenjene interpelacije nima prav, kajti ta govori o zadevi na drugačen način, kakor on trdi v svoji izjavi, oziroma napadu. Interpelacija niti oddala ni zapostavljala Madjarov; g. Klekl je namreč stavil le sledeča vprašanja: 1. ali v resnici vrši na posestvu Esterhazyja revizijo zagrebška direkcija, ne ljubljanska; 2. ali je revizor v resnici in zakaj dal izjavo v občinskem uradu v D. Lendavi, da dobi zemljo le tisti, ki ima denar; 3. zakaj se je razglasila revizija le v madjarskem jeziku, ne pa tudi v slovenskem. — Iz tega trojega sklepati, da je g. Klekl nastopil proti Madjarom, je nesmisel. Sploh pa je g. Klekl vso zadevo še posebej pojasnil g. Holsedlu in mu je poslal celo svoj parlamentarni govor, v katerem se je zavzemal tudi za potrebne madjarske agrarne interese. Da pa omenjeni gospod resnice ni hotel spoznati (govora namreč po lastni izjavi niti prečital ni), ni krivda g. poslanca. Da pa si po vsem tem ne bi smel dovoliti trditve, kakor si jo je dovolil v svoji izjavi, je jasno.

Po tem pojasnilu bo slika bolj popolna. Da se »Jutro« v novi borbi ni postavilo na našo stran, je razumljivo, čudno pa je, da tako očito simpatizira z nasprotno stranko; zakaj da se nam zdi čudno, povemo morda v kratkem.

S samimi komisijami zidajo ceste...

Nam navadnim zemljanom je nekaj nerazumljivega, kak sistem ima današnja državna uprava pri zgradbah novih in popravil starih cest. Same komisije in zopet komisije. Namesto, da bi se delo na zgradbah nadaljevalo in končalo, pa prihajajo vsak čas nove komisije. Da je temu res tako, imamo dokaz pri zgradbi obmejne državne ceste št. 117—Velika. Borih 14 km je dolga ta nova cestna zveza, ki bo vezala kraje ob Muri z Mariborom. Že tri leta jo gradijo, a to največ s komisijami. Nešteto gg. inženjerjev in upravnih uradnikov je že komisijoniralo ceste. Vsaka komisija sklepa drugače, delo pa ne gre naprej.

Te dni je prispelo na lice mesta zopet vse

polno inženjerjev. Celo iz Belgrada so 4, oziroma 5. Isto število jih je dala tudi Ljubljana ter še nekatere Maribor povrh. Ko ne bi te komisije stale ogromne vsote denarja, ne bi nihče imel proti vednim komisijam. Ali na ta način se bodo vsote, določene za zgradbo, silno zmanjšale. Saj je znano, da pridejo komisijiski stroški samo za enega inženjerja iz Belgrada približno na 10.—20.000 Din za teden dni.

Ljudstvo zahteva, da se delo dovrši, da se prepotrebna cesta izroči prometu, a ne da se pošilja namesto delavcev same komisije. Gradbeno direkcijo pa pozivamo, da izvrši zgradbo vsaj do jeseni.

Slovesna blagoslovitev in otvoritev nove ceste

Prihodnjo nedeljo 20 t. m. ob pol drugi uri popoldne bo slovesno blagoslovljena od g. hočkega dekana in otvorjena nova cesta: Sv. Miklavž—Hoče—Pohorje.

Cesta ej dolga 7900 m. Prva zemeljska dela pri tej novi in zelo potrebni cestni zvezi so se začela lanske leto v aprilu in so bila dogotovljena v sredini junija 1926. Za gladko valjanje ceste je veliko storil mestni parni valjar, ki se mudi že dobrih 14 dni v službi okrajnega zastopa v Hočah.

Poleg 50 občin, ki so najbolj zainteresirane na zgoraj omenjeni cestni zvezi, je prispeval v denarju tudi mariborski okrajni zastop in sicer 280 tisoč dinarjev. Glavna zasluga, da je bila ta cesta dograjena v tako kratkem času, gre komisarju okr. zastopa in mestnemu županu g. dr. Leskovarju, ki mu bo pet občin izročilo na dan otvoritve diplomo in ga imenovalo v znak priznanja njegove delavnosti ter požrtvovalnosti za častnega člana.

Poleg g. dr. Leskovarja bosta prisostvovala blagoslovitvi in otvoritvi gg. veliki župan ter okr. glavar in vsi župani z odborniki občin, skozi katere gre nova cesta in kojih občani bodo imeli koristi od te zveze.

Za zgradbo društvenega doma na narodni meji.

Kat. prosvetno društvo v Gornji Sv. Kungoti si je nadelo nalogo, da preuredi cerkveno hišo v društveni dom, ki bo krščen na ime »Dom Presvete Srca Jezusovega«. Tak dom je prepotrben, da se tukajšnjemu prebivalstvu omogočijo kulturne prireditve. Ta akcija je zlasti potrebna na naši severni meji, ki je bila najbolj izpostavljena nasilnemu nemškemu raznarodovanju. Treba je kulturno dvigniti ljudstvo, mu nuditi lepe predstave, omogočiti predavanja, gojiti narodno pesem. Zdej se moramo potikati po skednjih, a ljudstvo je željno lepega in dobrega. Ker pa so domačini revni in iz svojih sredstev ne morejo utrpiti stroškov za tako gradbo, trkamo na usmiljenja srca, da nam v tej, versko, kulturno in narodno tako važni akciji priskočijo na pomoč z denarnimi sredstvi. Obrnili smo se že s prošnjo na dobrotnike širom Slovenije, a smo žal dobili dosedaj le malo odziva. Zato še enkrat prav lepo prosimo vse dobre ljudi, naj nam omogočijo našo prepotrebno akcijo! Denarni zavodi, posojilnice, banke, poslušajte prosoči naš glas!

SPOMENIK PADLIM AKADEMIKOM.

Rektor belgrajske univerze g. Pavle Popović je pozval predstavnike vseh akademskih organizacij na sestanek pod njegovim predsedstvom. Na tem sestanku so obravnavali vprašanje, da se postavi veličasten spomenik padlim akademikom in dijaškim četam, ki so utrpeli mnogo izgub za časa Potiorekove ofenzive.

TOČA IN NEURJE V SLAVONIJI.

Pretekle dni je razsajala po Slavoniji silna nevihta. Posebno je prizadeta okolica Antunovca. Na širokem polju je padala toča, debela kot kokoške jajce. Škoda je zelo velika.

Interview po radikalnem shodu v Mariboru.

»Gospod, ali imam res pravico, se zastoj domov peljati«, me je vprašal na postaji kmet, ki ga je njegov upnik — radikal z defele — poslal za obresti na shod v Maribor. Imel je izkaznico, ki ga je res opravičevala za polovično vožnjo. Ko sem jo hotel prebrati, jo je skril, češ, da je ne sme pokazati. Pomiril sem ga, da se bo seveda lahko zastoj domov peljal, ker radikalni niso korupcijonisti, da bi goljufali na vse strani. Zgovorila pa sva se, da pridem po končanem shodu v gostilni skupaj. In držala sva dano besedo.

»Kako je bilo?«

»Gospod, kaj takega! Ti pa znajo! Vse je bilo na vrvi! Na odru je stal gospod z zastavo in ko je dvignil, smo zaklicali: Zivijo!«

»Kaj ste pa slišali lepega,«

»O rajni Avstriji so govorili in dejali, da nas Slovence zato zatirajo, ker smo bili preje v Avstriji, pa se na nas ne zanesejo. Zraven mene pa je bil gospod, ki se je začel v roko smejati, pa sem ga vprašal, zakaj se smeji. Povedal mi je, kaj je prejšnji dan videl. Po ulici mimo muzeja je šel tisti Srb in je zagledal na dvorišču velikega človeka v štajerski starinski noši in vprašal mimogredočega, kdo je ta gospod? Izvedel je, da je to Erzerherzog Johann, ki je stal preje v parku, zdaj pa tu stoji. In posledica odstavljenega Erzerherzoga Johanna — veliki govor o avstrijskanstvu!«

»Kaj ste še izvedeli?«

»Pravili so, da Pašić broji sitne pare, pa sem si mislil, dobro njemu, mi jih ne brojimo in nam je zelo sitno, smo pač uboge pare. Teh besed menda nisem prav razumel, kaj okrog Pašića roji. Pa drugi tudi ne! Ko je govornik grajal dr. Korošca in pohvalil Radiča, tudi nismo vedeli, kaj naj bi storili, pa smo vsi zavpili: »Doli Radič!« A smo takoj opazili, da ni bilo prav. Neki gospodje so nas začeli za suknje vleči in nam nekaj prigovarjati, da bi to popravili, pa je bilo že prepozno.«

»Kako ste si zdaj pomagali iz zadrege?«

»Tiho smo bili na vse, kar so gospodje govorili. Tiho znamo biti, pa naj še take povedo! Ko je neki gospod obdoličel ves slovenski narod kot goljuf, ker je neki Slovenec Korošec v Srbiji državo ogoljufal, me je pa le malo speklo, da sem glasno zakašljaj. Pa ko ni nihče ničesar rekel, sem bil pa še jaz tiho!«

»Ali so vas tudi kaj lepega učili?«

»Seveda so! Moliti so nas učili, pa očitali so, da smo premalo molili. Takrat sem jih pa že mislil vprašati, koliko so oni za rajnega kralja Petra molili, da bi tudi mi vedeli, koliko je treba, da se ne bi zamerili! Ali vi mislite, da ti gospodje res toliko molijo, kakor so nam naročali?«

»Menda žele«

»Imate prav, če pa celo v nebesa gledajo in so tam Franca Jožefa videli!«

»Ali so vam kaj obljubili?«

»Mislim, da bo kaj, pa ni bilo sile. Pri prejšnjih volitvah so nam breje krave obljubljali, še zdaj imam tisti papir doma, pa

so to čudne krave, ki še do zdaj niso povrgle, ko še telet ne dobimo. Je pač tako: ima vremena!«

»Kako ste pa končali?«

»Slabo. Nisem bil do konca. Neki železnica je o ozadju začel klicati: »Kaj nas boš — zaklel je — farba! Na vladi ste! Dajte nam, kar ste nam dolžni!« Pa so mi neki gospodje takoj robec v usta potisnili. Zdej je pa meni tudi postalo vroče. Počasi sem se začel preprivati do vrat, pa sem si mislil, vsaj svoje kosti varno domov prinesim, krav ni in telet tudi ne bo in davkov ne bodo znižali, dokler ne pride mladi rod!«

»Kaj boste pa doma sosedom povedali?«

»Naj pazijo na mladi rod, da ga ne zapuajo vsakemu. Nekaj hočejo z našim mladim rodod napraviti, pa še ne vemo, kaj!«

Najvažnejši redovi na svetu.

Koncem majnika je izšel novi letnik »Gotskega almanaha diplomacije, političnih oblasti in gospodarskih krogov«. Letos je prišel almanah prvič po vojni podrobni seznam vseh odlikovanj in redov na svetu. Moj Bog, bo rekel marsikateri zaslužni upokojenec ene ali druge rajne države, — tudi v Gotski se pozna revolucija. Koliko izprememb! — Res je izginilo nebroj odlikovanj, a vendar niti svetovna vojna, niti revolucija, niti novi evropski zemljevid niso uničili veselja do odlikovanj. Najmanj je razvito v Ameriki. Zedinjene države imajo samo medaljo »za zaslužio«. Nekateri južno-amerikanske države so sploh odpravile rede. Tako je izginil iz Portugalske prenešeni »Brazilski križ«, bolivijski

»Kolumbov križ« in honduraški red »Vitezov Svete Rože«. Ostal je samo red »Vitezov Bolivarija« na čast venezuelskemu narodnemu junaku. Nove evropske države so ustvarile nova odlikovanja: red Svobode na Estonskem, red Lačplesisa in Treh Zvezd v Latviji, Poljska je oprostila carskega ujetništva »Belega orla« in je ustvarila še novi red »Poloniae resurretae«. Češkoslovaška ima »Belega leva«. Grška je odpravila »Red Odršenika«. Sovjetska Rusija ima namesto nekdanjih carskih redov sv. Stanislava, sv. Ane, sv. Vladimirja in sv. Andreja samo dva reda »Rdeče Zastave« za vojake in za delavce. Nova Turčija se je poslovila od zvezde »Medždijije«, a je podedovala sustanov red »Rdečega mlaja« in ustanovila novo medaljo »Neodvisnosti«. Komično usodo ima red »Vitezov zlate ostroge« na Ogrskem. Podeliti ga sme le vladar in vsled tega ne dobi zdaj nihče tega reda v ogrski kraljevini. Na Francoskem je samo red »Častne legije«, na Angleškem imajo rede »Podveze«, »Bany« in »Indijske Zvezde«. Na Španskem so ostali »Zlato runo«, »Alcantara« in »Montenalska Sv. Deva«. Italija ima red »Kronskih vitezov«, »Anuncijatine ogličice« in več drugih. Tudi mala republika San Marino je ustanovila pred tremi leti novi red »Sv. Agate« poleg starejšega »Viteškega križa«. Več redov deli tudi sv. stolica. Izmed njih je znan križ »Pro ecclesia et pontifice« in »Zlata roža«, katero dobijo le kralji in kraljice. Na daljnem Vzhodu v Siamu, Japonski in Kitajski imajo več zvezd: red zmaja, slona, krizanteme in drugih cvetic. Perzija je ostala zvesta staremu »Levu in solncu«.

Dnevne novice

★ V tiskarni Družbe sv. Mohorja. Potujoč po Mežiški dolini sem se ustavil na Prevaljah. Ker je bilo časa dovolj, se spomnim, da je tam tiskarna naše družbe sv. Mohorja, grem vanjo. Gospoda faktorja mi je drage volje razkažeta in ni čuda, dasi je snažna in dosti udobna ta baraka, kjer gostuje Družba-begunka, mi razodeneta, kako se vsem toži po celovškem Mohorjevem domu, ki je prava palača. Toda kar kratko se nisem dal odpraviti. Radoveden sem bil na letošnje knjige in člane. Ves veseljem, da je število udov poskočilo za 8000! Dobil sem na ogled tudi knjige. Dr. Brecljeva biologija (Čuda in tajne življenja) je zares lepo delo, bogato ilustrirano, na močnem, belem papirju tiskano. Prebral sem nekaj strani, naslove poglavij in sem uverjen, da je ta knjiga edina te vrste v Sloveniji. Tudi Jakličeva Peklona s svoboda je zanimivo delo. Pravo večerniško berilo o burnem letu 1848. Vseučiliški profesor dr. L. Ehrlich opisuje v knjigi »Katoliška cerkev« res kot strokovnjak versko gibanje proti koncu 19. veka v Afriki in Ameriki. Cisto neznan svet se odpira v tej, s slikami bogato okrašeni knjigi. (Prav vsa še ni dotiskana.) Prav tako stroji baš požirajo Koledarjeve pole, iz katerih sem posnel, da se tiska tam zaželjeni celotni imenik in da prinese Koledar kar tri ilustrirane povesti in mnogo zelo aktualnih člankov. (Spoznal sem med drugimi tudi H. Smrekarjeve ilustracije, kar me je posebno razveselilo, in bi se namreč ta naš nadarjeni slikar zopet okrevaj.) V knjigovoznici vežejo Dickensovo »Božično pesem«, svetovnoznano povest, ki je med tem izšla v nekem ljubljanskem časniku v Listku in je baje tudi ponatisnjena, dasi je bila v Koledarju 1925 naznanjena. Nič ne de, bomo videli, čigav prevod je boljši; de pa v toliko, da traimo po nepotrebnem svojo energijo — in denar. Dolžnost leposlovcev bi bila, da napravijo v tej zadevi red, in seveda honestnost založnikov in prevajalcev tudi, da se ne križajo pri prevodih in založbah, in bi se brž tudi ne, če bi bili informirani. Videli sem tudi klišee, ki so pripravljeni za Asiškega jublanta. Same Giottove slike. Knjiga še ni vsa postavljena, pa bi sodil po naslovih poglavij, da je pisateljica M. Kmetova ustvarila izvršno svetnikovo monografijo, kot jih tudi doslej nismo bili vajeni. Zadovoljen sem se poslovlil in upam, da bomo vsi udje v jeseni zadovoljni s takim darom.

★ Zdravstveno stanje g. Nikole Pašića. Iz Prage poročajo: Bivšega ministrskega predsednika Nikole Pašića so ob prihodu v Karlove vari obiskali takoj zdravniki in ga preiskali. Konstatirali so splošno fizično hiranje in duševno pobitost. Kljub visoki starosti je pa g. Pašić še živ in bo mogel odoleti bolezni, toda samo pod pogojem, da se od-pove vsakemu napornemu delu in izogne vsem novim razburjenjem.

★ Stadionska loterija je prinesla marsikomu srečo. Sedaj vam nudi Stadion prijetno razvedrilo z orlovsko telovadbo (ob pol štirih popoldne) dne 27. junija.

★ Carinarnica v Mariboru je izdala navodilo vsem carinskim odsekem na meji, da se prebivalstvo v obmejnem prometu ne sme škikanirati. Glede uporabe avstrijskih mlinov ne smejo carinski uradniki več carinskih dajatev računati tako kakor doslej. Tu se zopet vidi, kako dobro je, ako prebivalstvo po svojih zaupnikih o takih nedostatkih točno obvesti svoje poslanece.

★ Romanje na Trsat. Kat. prosv. društvo na Homecu sporoča vsem priglasiencem, da pojdemo s posebnim vlakom v soboto 10. julija t. l. na Sušak, in sicer zjutraj, tako da bodo udeleženci videli vse pokrajine od Ljubljane do Sušaka. Na Trsat pridemo v soboto zvečer. Zvečer in zjutraj opravimo svojo pobožnost na Trsat. V nedeljo 11. julija dopoldne si ogledamo Sušak in Reko, popoldne je izlet na Jadransko morje. Za parnik in društv. stroške plača vsak po 50 dinarjev, vožnja po železnici je polovična, n. pr. iz Ljubljane tja in nazaj stane 117.50 Din. Za hrano si vsak sam skrbi. Kdor hoče prenočišče, naj to sporoči društvu. Kdor želi iti, naj se javi na naslov: Kat. prosv. društvo na Homecu, p. Radomlje.

★ Pred učiteljskim kongresom. Pokrajinska organizacija UJU-a v Belgradu je izvolila svoje delegate za kongres. Po »Jutro-ve« poročilu je zmogala demokratska lista s 132 glasovi proti 74 radikalnim. Da ne bo kdo mislil, da so ti glasovi Pribečevićevega kova, povemo, da so ti glasovi učiteljev demokratov, pristašev Davidovića. Kolikor nam je znano, so učitelji Pribečevićanci med belgrajskim učitelstvom bolj redko nasejani.

★ Smrtna kosa. V Komnu na Krasu v Juljski Krajini je izdihnila svojo blago dušo po težki in mučni bolezni obdospoštevana g. Karolina Vičič, roj. Strekelj, mati šolskega upravitelja v Pučavi, Stanka Vičiča in sestra višjega nadzornika za sviloprejo Slavonije v Zemunu, Ludvika Streklja. N. v m. p.

★ Topničarska podčastniška šola v Mariboru bo sprejela dne 1. oktobra t. l. 150 go-jencev in starosti 17 do 21 let. Prošnje za spre-jem se morajo vložiti do 15. septembra 1926. Šola traja dve leti. Vsi sprejemni pogoji so razvidni iz razglašila, ki je nabit na občinski deski ljubljanskega mestnega magistrata.

★ Imenovanje. Za računskega pregled-nika pri glavni kontroli je imenovan Radoslav Ranković, glavni revizor pri ljubljanski carinarnici.

★ Kongres davčnih uradnikov iz cele kraljevine se bo vršil v dneh 21. do 23. t. m. v Belgradu. Na tem kongresu se bo razpravljalo o važnih stanovskih vprašanjih davčne-ga uradništva, poleg tega pa tudi o novem zakonskem načrtu, ki se tiče izenačenja davčnih bremen ter o praktični primeni davka na poslovni promet. Ker je Ljubljana leta 1924 sprejela mnogoštevilne davčne uradnike iz vseh krajev naše države na takratni kongres, smatramo za dolžnost, da vrnemo posebno mi Slovenci posej našim bratom v Belgradu v kar najimpozantnejšem številu. Finančna delegacija je po pooblastilu generalne direkcije neposrednih davkov radi dopustov že vse po-trebno ukrenila ter imajo davčni uradi (oblastva) dotično okrožnico že v rokah. Po brzokrajnem zadržanju Udrženja je ministrstvo za promet dovolilo vsem članom, ki imajo že-lezniške legitimacije četrtinsko vožnjo. Ljubljanski tovariši odpotujejo iz Ljubljane v ne-deljo, 20. t. m. z brzovlakom ob 9 dopoldne. V Zidanem mostu in v Zagrebu se jim pridružijo tovariši iz mariborske oblasti, odnosno iz sekcije Zagreb. Priporočamo vsem onim, ki imajo železniške legitimacije, da vzamejo na odhodnih postajah polovični listek do Bel-grada, kjer ga ne oddajo. Na podlagi že po-slanih objav ter s tem listkom jim je povratek brezplačno zagotovljen. — Opozarjamo, da so vozovi III. razreda monakovskega brzovlaka popolnoma novi, vsled česar priporočamo to vožnjo, ki stane iz Ljubljane do Belgrada (ce-la vožnja) 402 Din v III. razredu. — Sekcija Ljubljana.

★ Na Bledu bo ob priliki konference male antante in novinarjev male antante slavnostna razsvetljava v petek 18. t. m. ob 9 zvečer. V slučaju slabega vremena bo raz-svetljava prihodnji večer. Gostom so v petek zvečer na razpolago okrašeni čolni in vseh ladjščih.

★ Izletniki na Krku. Izletniki »Jadranske Straže« posetijo ob priliki svojega potovanja po Sredozemskem morju tudi zgodovinski Krk, kjer bodo v zvezi z našim konzulatom priredili komemoracijo padlim borcem.

★ Sprejem gojencev v pomorsko vojno akademijo. V pomorsko vojno akademijo se bo sprejelo 40 gojencev. Prijave je poslati po-veljniku šole do 15. avgusta. Kandidati ne smejo biti mlajši kot 17 in ne starejši kot 21 let. Solanje traja 3 leta.

★ Izlet belgrajskih pravnikov. Juridično društvo na belgrajski univerzi priredi 24. t. m. večjo poučno ekskurzijo po Hrvatski, Slove-niji in Primorju. Z njimi bosta šla tudi dva vseučiliška profesorja.

★ Za knjižnice in čitalnice. Ministrstvo za prosveto je otvorilo kredit 100.000 Din za osnivanje knjižnic in čitalnic po vaseh in manjših mestih.

★ Vojni arzenal. V Popovcih pri Sara-jevu bo ministrstvo za vojno in mornarico zgradilo velik vojaški arzenal in pirotehnični zavod.

★ Zidanje za uradnike. Ministrstvo za šume in rude je direkciji državnih rudnikov v Banjaluki odobrilo večji kredit za zgradbo uradniške stanovanjske hiše, kjer bi dobili stanovanje tamošnji uradniki.

★ Zvišanje reprezentančnih doklad vel-likim županom. Ministrstvo za notranje za-deve je zvišalo reprezentančne doklade vel-likim županom.

★ Vagoni za izvoz drv. Ministrstvo za železnice je izdalo sarajevski železniški di-rekciji naredbo, da se izvoznikarjem lesa iz bosanskih gozdov dajo na razpolago vsi pro-sti tovorni vagoni.

★ Zaščita mladih deklet. Zagrebški veliki župan je prepovedal vsem posredovalnim za-vodom za službe, da sprejemajo »dekleta izpod 21 let. Z dekleti izpod 21 let sme pri posre-dovanju služb imeti opravka le »Pučka ra-diona« v Zagrebu.

★ Cene kruha v Zagrebu. Zagrebški peki so se bili obrnili na mestni odbor za pobi-janje draginje s prošnjo, da bi smeli povišati cene kruha. Utemeljevali so to s podraženjem moke. Protidraginjski odbor je o prošnji raz-pravljaj na svoji seji 14. t. m. Spričo velike brezposelnosti in težkih gospodarskih razmer najširših slojev je odbor zahtevo pekovskih mojstrov zavrnil kot neupravičeno.

★ Zagrebška podzveza glasbenikov v Ju-goslaviji si je izvolila za predsednika Srečka Kumarja, za podpredsednika pa Franjo Tam-kina. Prostori podzveze so v Zagrebu, Fran-kopanska ulica 7, gostilna pri »Slovenec«.

★ Radioemanopijsko toplice kopališče DOLENSKE TOPLICE, (38° C), postaja Stra-ža-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reuma-tizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpne-nje, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksu-date, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in ope-racijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tu-kajšna kura je tudi okrepčevalna in omla-jevalna. Elektri. razsvetljava, tekoča voda v so-bah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penziju. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

Ljubljana

○ Udeleženci konference Male antante. V sredo ob 11.6 minut dopoldne so prispeli v Ljubljano udeleženci konference male antante: minister za zunanje zadeve dr. Nin-čič s soprogo, češkoslovaški poslanik pri naši vladi Jan Šeba, tudi s soprogo, posl. Romunije Emandi s soprogo, šef kabi-neta vnanjega ministra dr. Vucković in drugi. Kolodvor je bil okrašen z zastavami držav male antante. Dostojanstvenike so sprejeli šefi nekaterih tukajšnjih oblasti z velikim županom dr. Baltičem na čelu. Dr. Ninčič in ostali diplomati so se odpeljali na Bled. Češkoslovaški minister za zunanje za-deve dr. Beneš pa prispe v Ljubljano šele danes zjutraj ob 5.55. Obenem se pripelje v Ljubljano romunska delegacija, na čelu ji minister Mitilene z mnogimi novinarji.

○ Umrl je snoči ob pol 7 zadet od kapi g. Hinko Fajdiga, uradnik pri tvrdki C. Pollak d. d. Svetila mu večna luč!

○ 80 letnico svojega službovanja pri za-varovalnici »Sava« je obhajal dne 15. t. m. njen prokurist in blagajnik, g. Ignacij Len-ček. Mladeniško čilemu jubilarju kličemo: »Še na mnoga leta«!

○ Dijaška stanovanja. Vabimo vse dija-ške gospodinjke, ki se do sedaj še niso priglasi-le, da se javijo pisмено ali ustmeno na spodnji naslov. Ustmene prijave se spreje-majo do 26. junija od 8—9 ure vsak dan v akad. domu, Miklošičeva cesta, v lokalu Bor-be (iz pritličja po stopnicah navzdol). — Isti čas se oddajajo stanovanja tudi dijaštvu. — Prosimo, da gospodinjke, ki sprejmejo dijaka na stanovanje, to takoj javijo kot oddano. — Za Počitniško zvezo: Tajnik.

○ Na II. deški meščanski šoli v Ljubljani VII., se vrši vpisovanje učencev za šol. leto 1926-27 v sredo dne 30. junija in v četrtek dne 1. julija, oba dneva le dopoldne od 8 do 12 ure. V zmislu odloka ministrstva pro-svete se sprejemajo v I. razred mešč. šole učenci, ki so uspešno dovršili IV. razred osn. šole. S seboj naj prinesejo krstni list in zad-nje šolsko spričevalo.

○ Stanovanja za obiskovalce velesejma, ki se vrši od 26. junija do 6. julija 1926, rabi stanovanjski urad ljubljanskega velesejma. Vsi oni, ki bi za gori označene dneve lahko oddali prenočišča, naj se vsaj do 22. junija zglase v pisarni velesejma, odnosno na mest-nem magistratu (mestni ekspedit). Svoje pri-jave lahko sporoče tudi pismenim potom.

Savinjčani! Šaleščani! - V ne-deljo, dne 20. junija Orlovski dan v Velenju. Telovadni na-stop Savinjskega orlovskega okrožja in orliške srenje.

Maribor

○ Osebna vest. Podravnatelja tiskarne sv. Cirila v Mariboru g. Pavel Živornik je imenovan za profesorja veronauka na mo-škem učiteljskišču v Mariboru.

○ Kdo je bil na radikalnem shodu? — Zdej po shodu se mnogo razmotriva, kdo vse je bil na radikalnem shodu v nedeljo in iz kakega vzroka. Prav pa je imel menda tisti, ki je rekel, da je bilo na shodu precej takih, ki so podobni onemu cerkovniku, kateri je na prošnje sv. Mihaela tudi vragu pripel šopek — za vsak slučaj.

○ Iz Fale v Maribor, razdalja 19 km gre pismo od nedelje popoldne do torka opoldne. Malo počasi je to.

○ Cvetlična dneva naraščaja R. kr. dne 12. in 13. junija sta uspešla prav povoljno. Otroci so nabrali prispevkov 13.860 dinarjev. Požrtvovalnemu občinstvu izreka odbor naj-toplejšo zahvalo, posebno onim, ki so osebno sodelovali, med drugimi godbi kat. mladine, ki je spremljala povorko.

○ Za umetniško razstavo Cotič-Mežan je občinski svet dal dvorano brezplačno na raz-polago.

○ Vremenska hišica na Slomškovem trgu se bo končno začela popravljati. Pričakujemo da se bodo tudi na pregledni tabeli podatki o mestu izpremenili.

○ Študijska knjižnica. Galerija sloven-skih velmožev v čitalnici »Študijske knjiž-nice« je bila te dni pomnožena s sliko pok. dr. Radoslava Razlaga, katero je knjižnici poklo-nil naš znani akademski slikar g. Ante Trste-njak povodom stoletnice Razlagovega rojstva.

○ Angleški krožek priredi v soboto, dne 3. julija oficijelen društveni izlet v Mežico, kjer se bo udeležencem izleta razkazal rud-nik v polnem obratu. Prijave sprejema naj-kasneje do 27. t. m. ravnateljsvo drž. realke odnosno društveni knjižničar ob uradnih urah v društveni čitalnici in Vesni.

○ Delo za porodnišnico v Mariboru na-preduje Delo za nakup sanatorija v Petro-rem selu od strani države je v toliko napre-dovalo, da je dalo zdravstveno ministrstvo zagotovilo, da bo vzelo zaenkrat sanatorij v najem in se zavod takoj pretvori v prepo-trebno porodnišnico. Država sanatorija letos ne more kupiti, ker niso tozadrevni izdatki

unešeni v državni proračun. Če ima enkrat zdravstv. ministrstvo sanatorij v najemu, ga bo tudi kupilo in že ta prvi korak v tej zadevi pozdravljamo prav toplo.

○ Dve spremembi posesti. Hišo na Slom-škovem trgu 8 je kupil zdravnik dr. Kraus. V tej hiši stanuje zdravstveni referent pri ve-likem županstvu g. dr. Jurečko. Novi lastnik je dr. Jurečko odpovedal stanovanje. Hišo v Slovenski ulici 4, ki je bila doslej last ljubljanske kreditne banke, je kupil galanterijski trgovec v Gosposki ulici g. Anton Paš. V tej hiši je nastanjen že nekaj let g. primarij docent dr. Matko, ki je tudi dobil stanovanjsko odpoved od novega gospodarja. G. dr. Matka je ta odpoved zadela posebno težko, ker ima instaliran v stanovanju moderen in dragocen Röntgenov aparat in ga je stala instalacija težke svote.

○ Močno narasla Drava. Vsled močnih nalivov v ponedeljek je narasla Drava v noči od pondeljka na torek tako znatno, da je za nekaj dni zaradi nevarnosti ustavljen promet s splavi.

○ Zgradba novih hiš v Mariboru. V Kam-niški ulici nasproti vile mestnega župana g. dr. Jos. Leskovarja prične te dni graditi novo enonadstropno vilo urar in zlatinar g. R. Bezjak iz Gosposke ulice Stavbišče je kupil od g. Ogrizka. Tik Bezjakove vile namerava postaviti svojo lastno hišo stavbeni nadsvetnik g. inž. Černe, vodja mestnega stavbenega urada. Vis-a-vis od vinarske šole v Vinarski ulici pa se bo kmalu dvignila lična vila ravnatelja mestne hranilnice g. Vodeba; zraven te pa bo v Kamniški ulici gradil novo hišo neki carinski uradnik. Te štiri stavbe bodo baje še pred zimo pod streho.

○ Nova stanovanjska hiša mestne hranil-nice v Samostanski ulici bo kmalu popolnoma dograjena. Stanovanja v gornjem nadstropju so že zasedena. Vselil se je že uradnik gosp. Krajnc. Hiša je zelo lična in stoji na vabljivo lepem prostoru. Ravnatelj g. Vodeb se ne bo vselil v to hišo, kakor je bilo določeno, ampak si bo postavil lastno hišo v Vinarski ulici. — Stavbeni podjetniki so namreč šli s cenami močno nazaj, tako, da zgradba novih hiš ni več vezana z velikimi denarnimi žrtvami.

Celje

○ Šolska prireditve. Zavod šolskih sester v Celju vabi k šolski prireditvi, ki bo v so-boto dne 19. junija ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo dne 20. junija ob pol 4. uri popoldne v zavodovi dvorani. — Spored: I. Mladinsko petje: Bajuk M. »Zvončki zvonijo« — Gerbič Fr. »Lovska« — Vodopivec V. »Starček ro-ma« Kogoj M. »Mladinska« — Mav. Al. »Van-ček« — Kogoj M. »Zvončki« — iz Pregljeve zbirke »Djevojčica« hrv. nar. — Mav. Al. »Pu-stite ga« — dr. Kimovec Fr. »Marijino daro-vanje« — Premrl St. »Čuj, Premila« — II. »Moderne deklice«, igra s petjem, sest. S. V. Solotočke poje gđč. L. Gradt. Med odmori igrajo učenke zavoda violino in klavir. Vstop-nice se dobe pri šolskih sestrah.

Trbovlje

○ Premestitev lekarne. G. Peharc je pre-mestil svojo lekarno v svojo novo hišo v bližini nove bolnice.

○ Dan rdečega križa, dne 12. in 13. junija je prinesel okoli 3000 dinarjev dohodkov. Nabralo se je tudi precej novih članov.

○ Občina ostane brez davkov od TPD. Ker je država TPD dolžna na premoğu večjo vsoto, noče družba plačevati občinskih direktnih davkov. Zaradi tega ne bo občina prejela od finančne de-gacije pred avgustom denarja, katerega rabi za kritje svojih stroškov.

○ Vinoteti za stoječe pivo odpravljeni. V Trbovljah imamo okoli 30 vinotočev, v katerih so gostje lahko stojé zavili alkoholne pijače. To dni so bili pa ti vinoteti odpravljeni in bodo morali zopet izdajati alkohol v zaprtih steklenicah čez ulico. Naše mnenje je, da bi bilo dobro še te od-pravit, prežetizari pa že obstoječe gostilne, ka-terih je iak dovolj in v katerih se dobé tudi raz-novrstna jedila. Navada je pri nas namreč, da dobí vsakovrstni alkohol, če potrebuje opoldan toplo jed, je ne dobí. Ravnotako je v prenočiščem. Nimamo tu tudi še do danes nobene kavarne in tudi ne antialkoholne gostilne.

Dopisi

Predavanje o hmeljarstvu v Savinjski dolini. Z dobroobiskanim sestankom pri g. Sadniku na Groblji je zaključil v nedeljo popoldne tajnik žal-skega hmeljarskega društva, gosp. Anton Petriček svoja predavanja, ki jih je imel v zadnjih tednih na 13 krajih našega hmeljskega okoliša. Govoril je o napakah pri sajenju, obdelovanju in gnojenju hmeljske rastline. Predložil nam je veliko nevar-nost, ki nam grozi uničiti ta vir blagostanja naše Savinjske doline. Poleg peronospore so se namreč pojavile to leto tudi hmeljske stenice v velikem številu. Te stenice so uničile drugod že večkrat cele obširne okoliše. Demonstriral nam je škod-ljivce in navedel sredstva in njih uporabo v boju proti njim. Strokovnjaška opažanja drugod nam je pojasnil vsestransko v svojih poljudnih govorih, polnih primerov, s katerimi nam je omogočil poj-movanje tudi zelo kompliciranih kemikalijah poja-vov, n. pr. delovanje apna v zemlji. S svojimi, na najmočnejših pridobitvah znanosti slonečimi govori je poudil celo stare, izvedene hmeljarje, tako, da ostanemo gosp. Petričku vsi hmeljarji vedno hv-a-letni z anjevogo požrtvovalnost. Prosimo ga le, naj še večkrat pride nas pograjat in poučiti.

Savinjski hmeljarji. Loka pri Zidanem mostu. Po preteklih štirih mesecih se moramo tudi iz Loke spet oglašiti v dokaz, da se po možnosti giblamo in sicer sedaj v znamenju prenavljanja. V središču lepe Loke so prenovili svoje hiše letoš posestniki: Fon, Go-lob in Vodopivec, prenavlja se grad, popravlja se župnišče in, kar bo napravilo najlepši utis, stolp župne cerkve dobi prenovljeno streho, novo ja-bolko in strelovod, da bodo imeli naši novi, po glasu in ubranosti obudovani zvonovi tudi lepo

hišo. Vrh zvonika je še bil stari dvoglavi orel Benbenčanov, ki so l. 1208 pozidali farno cerkev. Tega so sedaj odstranili. — Procesijo na praznik presv. R. T. smo imeli letos veličastno, kakoršne še ni bilo več let. Da smo namreč nekoliko zabilisali utise zadnje vojne, smo si naročili izborni godbo železničarjev iz Zidanega mosta, 21 mož. — Ves trg in vsa pota so bila okrašena z mlajem pri mlaju, vse kapele kakor farna cerkev in vse hiše na oknih so bile prelepo ozaljšane. Poleg številnih večinoma novih zastav je povzdignilo lepoto procesije veliko število belobločenih deklic in posebno še lep nastop naše požarne brambce, 80 mož po številu, kakor tudi številna udeležba in po božnost ljudstva, tako da je vsak reklet: letos je bila telovska procesija izredno lepa.

Jarenina. Kakor lani se vrši pri nas tudi letos vzajemna prirediteljska »Jugoslovanske Matice« in šolskega vodstva s sodelovanjem »Glasbene Matice« iz Maribora. Prirediteljski se vrši 4. julija. Šolska mladina bo uprizorila na prostem dramatične igrakaze, »Glasbena Matica« pa nam bo dvigala duha z nepresekno mehko našo pesmi. V svežem zelenju idilično ljubke Jarenine bodo nudili šotori raznovrstna krepčila. Prosimo okoliška društva in organizacije, naj se blagovolijo ozirati na to našo prireditev.

Orel

Orlovski dan, katerega priredi odsek Velenje dne 20. junija, je obenem letošnja okrožna prireditev Savinjskega okrožja. Na njem nastopajo vsi odseki orlovskega okrožja in orliške srenje. Ob 9.15 je sprejem na kolodvoru, nato sprejem po trgu ter odhod k sv. maši, katere se vrši na prostem. Po maši mladinsko zborovanje. Popoldan telovadni nastop članov, članic in obojega naraščaja. Svira domača godba. Vabimo vse prijatelje naše mladine k tim obilnejši udeležbi. Bog živi!

Grizje pri Celju. Zalska orlovska srenja ima v nedeljo, 27. junija 1926, celodnevno prireditev s sledečim sporedom: Popoldne: Ob 9. uri sprejem Orlov v Megojnicah pri »Gasilnem domu«, nato obhod, ob 10. uri služba božja v župnijski cerkvi v Grižah. Popoldne: Ob 15. (8.) uri javna telovadba: Proste vaje članov, članic in obojega naraščaja, lahka atletika in orodna telovadba. — Za okrepčilo je oskrbljeno. — Prijatelji naše katoliške mladine! Pridite v obilnem številu od blizu in daleč, da se razvedrite in prepričate o idealnem, vsestranskem delovanju orlovske organizacije! Bog živi!

Ljubljansko gledališče

Opera:

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Četrtek, 17. junija: FIGAROVA SVATBA. Premieri. Red C.

Petek, 18. junija: VECNI MORNAR. Red E.

Sobota, 19. junija: FIGAROVA SVATBA. Red B.

Nedelja, 20. junija: GROFICA MARICA. Izven.

V. A. Mozart: Figarova svatba. V četrtek dne 17. t. m. se vrši v naši operi premijera najslavnejše, komične klasične opere cele svetovne operne literature: Mozart: »Figarova svatba«. V klasičnih arijah, komičnih scenah, recitativu in ansamblu je ta opera nedosežno mojstrsko delo ter je na repertoarju največjih in najresnejših opernih gledališč in vsa gledališča smatrajo za častno nalogo, izvajati delo take umetniške vrednote.

Spored matineeje, ki se vrši v nedeljo, 20. t. m. ob 11. uri popoldne v opernem gledališču v korist zgradbe Igralskega doma: 1. Grečninov: Velečni zvon, Rahmaninov: Modrost ni cilj, g. Betetto; 2. Puccini: Arijah iz opere »Madame Butterfly«, g. Zaludova; 3. Leoncavallo: Mattinata, g. Kovač; 4. Poulenc: Le bestiaire (francoske pesmi iz XVI. stoletja), g. Medvedova; 5. Dvořák: Moravski dueti a) Golob na javorju, b) Prstan, c) Ujeta, ženski zbor s spremljevanjem klavirja. — Odmor. — 6. Giordano: Romanca Katarine iz opere »Madame sans gêne«, g. Lovščetova; 7. Čajkovski: Arijah iz opere »Mazeppa«, Grečninov: Ujetnik, g. Holodkov. 8. Smetana: Duet iz opere »Dalibor«, g. Zaludova in g. Knittl; 9. Strauss: Cecilija, Marx: Blažena noč, g. Thierry-Kavčnikova; 10. Balatka: Soldača (na besedilo Franceta Prešerna), moški zbor. Pri klavirju gg. Balatka Neffat in dr. Svara. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v opernem gledališču. Navadne operne cene.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 17. junija ob 20. uri »Peg, srček moj« ab. C. (Kuponi.)

Petek, 18. junija. Zaprt.

Sobota, 19. junija ob 20. uri »Peg, srček moj«. Ab. A. (Kuponi.)

»Oidipus na mariborskem odru. Kot za ključna predstava v drami bo znamenita Sofoklejeva Zalogira »Oidipus«, v režiji ravnatelja drame g. V. Bratine. Vaje za to gradnjo delo so v polnem teku.

Knjige in revije

»Mladi junak«, št. 10. Vsebine: Albin Cebular: Mladi junak; O. V.: Redkost; Gustav Strniša: Zakaj?; Theofontes: Delo hudobnega Furiabibe; Janko Gordič: Mali velikan; Delo malih; Zbrana zrnca; Po svetu; Tebi na pot, Tudi ta ševilka je bogato in okusno ilustrirana. Z njo končuje »Mladi junak« svoj drugi letnik. S prihodnjim šolskim letom začne izhajati v novi, praznični obliki. List se priporoča sam; kdor prav ljubi svojo dečo in se veseli njene radosti, ga ne bo pozabil naročiti.

»Železničarski vesnik«, strokovno glasilo Prometne zveze, I. letnik, št. 6. je izšel s sledečo vsebino: Naš železničarski stan. — Kredit za budžetno leto 1926—27. — O davkih. — Razne okrožnice. — Dopisi. — Razno. — Iz razprave o proračunu ministrstva za promet. — Vestnik izhaja dvakrat na mesec in stane letno 40 Din, polletno 20 Din. Izven Jugoslavije 52 Din. Naroča se pri Prometni Zvezi, Maribor, Aleksandrova 6.

+ Radio-tisk. Angleška inženirja Aughoush in Haptner sta izumila tiskarski stroj brez kovinskih črk. Stroj za stavljenje predstavlja kombinacijo pisalnega stroja s fotografirsko kamero, katere posnema črke pisalnega stroja. Ta slika se fotografira s pomočjo tako zvanega »offset-tiska« in sicer se prenaša na cinkovo desko, ki je pokrita z želatino. Po deski hodita dva valjarja: eden nosi barvo, drugi pa vodo. Suhe točke deske popijejo barvo, druge točke, ki niso pokrite z želatino, vsrkavajo vlogo. Tako nastane slika, ozir. tisk, ki se lahko prenese na papir. Glavno prednost tega stroja je, da se lahko uporablja pri radio-tisku. En članek, oziroma ena in ista slika se lahko razmnoži istočasno na različnih krajih.

Interpelacije

na vladnega predsednika in ministra za šume in rudnike o predmetu pogodbe med državo in družbo »Nihag«.

»Našičko d. d. (delniška družba) za industrijo i trgovino« je sklenilo z našo državo dne 9. oktobra 1920. l. pogodbo za šest let o seči 229.393 kub. metrov v Ivanskem gozdnem gospodarstvu. Toda družba v nizu slučajev ni spoštovala pogodbenih določb, tako da se je gozdno ravnanje v Zagrebu leta 1923. v številnih svojih aktih pritoževalo na ministrstvo za gozde.

Da se zaščitijo državni interesi v zmislu pogodbe, je ministrstvo za šume in rudnike s svojo rešitvijo z dne 16. januarja 1924 razveljavilo pogodbo, katero odločbo o razveljavitvi je dostavilo družbi erarno ravnateljstvo pravnih poslov v Zagrebu z rešitvijo dne 17. marca 1925. l. Istočasno je država proti družbi vložila tožbo za odškodnino v znesku 7.000.000 Din.

Namesto da bi ostalo pri tožbi, je ministrstvo za šume in rudnike sprejelo nujno ponudbo družbe za mirno poravnavo in sporazum. Družba je že 24. marca 1925. l. podala predlog, da se urede odnosi z državo izven sodišča, a iz kabineta ministrstva se je že 31. marca 1925. l. pod »strogo zaupno« izdal nalog in navodilo ravnatelju gozdne direkcije v Zagrebu, kako se bo ta spor rešil in kako se bodo taka podjetja nacionalizirala s tem, da bo imela država manjšino delnic.

Našičko d. d. društvo za industrijo i trgovino drvom se je enostavno prekrstilo v »Nihag«. Na podlagi ob časa do časa od ministrstva za šume in rudnike dobljenih navodil se je dosegel in spisal sporazum dne 8. maja 1925. l., ki ga je podpisal dr. Žerjav, minister za šume in rudnike ter se izročil gozdnemu ravnateljstvu v Zagrebu že 14. maja 1925. l. Končno pogodbo na podlagi tega sporazuma je izročil ravnatelj gozdne direkcije v Zagrebu g. Jovo Metlaš osebnostno ministru za šume in rudnike g. dr. Gregorju Žerjavu dne 11. junija 1925. l.; g. dr. Žerjav je podpisal in odobril to pogodbo že naslednji dan 12. junija 1925. l., a gozdno ravnateljstvo v Zagrebu se je obvestilo o odobritvi pogodbe že 15. junija 1925. l.

Koliko je minister za šume in rudnike dr. Gregor Žerjav čutil državne interese, se vidi iz pogovov nove pogodbe z družbo Nihag. Ne samo, da se je odstopilo od tožbe za odškodnino v znesku 7.000.000 Din in da se je družbi dovolilo, da eksploatira neizkoriščen gozdni objekt v Ivanskem gozdnem gospodarstvu v obsegu 229.393 kub. metrov po dotedanji pogodbi, marveč so se ji dali novi kompleksi v gozdu Garjevica v iznosu 500.000 kubičnih metrov, in to gozda, ki gravitira k najbližji železniški progi. Nova pogodba velja ne kot prva šest let, marveč sedemnajst let, vse do 30. septembra 1945. l.

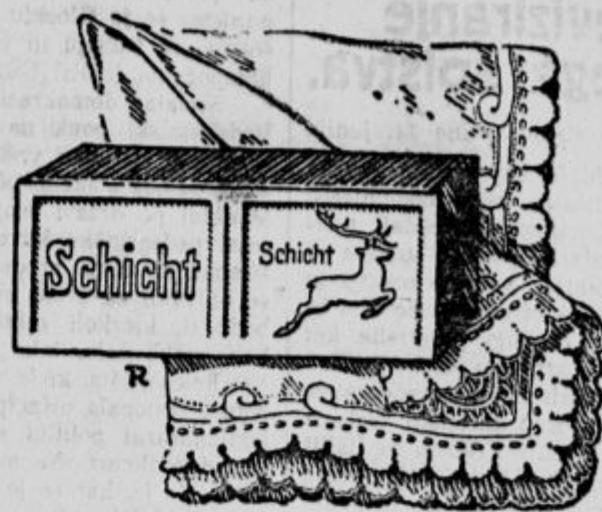
Družba daje državi v imenu odškodnine vsega 2.000.000 Din, namesto 7.000.000 Din, katero odškodnino bi morala dobiti od družbe država na sodišču, kakor naglašja strokovno poročilo gozdnega ravnateljstva v Zagrebu št. 52, Prs. ex 1925 z dne 4. novembra 1925. l. Pa tudi te odškodnine v znesku 2.000.000 Din družba nima plačati v gotovini, marveč v delnicah po nominalni ceni 50 Din komad.

Družbi se odstopa v last državna industrijska železnica po ceni 1.500.000 Din, da si ravno bi se po strokovnem referatu taka praga danes ne mogla zgraditi niti za 9 milijonov dinarjev. Država zopet ne dobi gotovega denarja, marveč samo delnice po nominalni ceni 50 Din za komad.

Državi se odstopa 140.001 delnica družbe »Nihag« po nominalni ceni (50 Din komad). Torej: država dobi od družbe »Nihag« namesto 2.000.000 Din odškodnine in 1.500.000 Din za progo, namesto tedaj skupaj 3.500.000 Din v gotovem denarju samo 70.000 delnic, a ostalo 70.001 delnico mora država plačati družbi »Nihag« po ceni 50 Din za komad, to je 3.500.000 Din v gotovini. Z drugimi besedami: dokler družba »Nihag« ne dobi od države v gotovem denarju 3.500.000 Din za 70.001 delnico, ne bo družba »Nihag« za izsekani les državi ničesar plačala.

V času, ko je sprejel g. dr. Gregor Žerjav, minister za šume in rudnike, delnice »Nihag« s pogodbo po minimalni ceni 50 Din komad, se je povpraševalo po njih na borzi po 38 Din, a ponujale so se po 40 Din komad. Država plača torej delnice »Nihag« 20 odstotkov dražje, nego so bile v času, ko se je pogodba podpisala, vredne. Država zajamčuje v pogodbi družbi »Nihag« še kredit pri Narodni banki v višini 9 milijonov dinarjev po 6 odstotkov, dočim je bil kredit v bankah tedaj najmanj trikrat dražji.

S tako pogodbo je g. minister za šume in rudnike dr. Gregor Žerjav pogazil zakon in sicer: čl. 117. ustave s samovoljno prodajo železnice in zemljišča »Nihagu« brez dovoljenja zakonodajne; člene 105 a, 85 in 95 g zakona o državnem računovodstvu, po katerem nehalo veljati vsi zakoni, uredbe in predpisi, od 1. oktobra 1921 dalje, ki se nanašajo na pogodbe in nabave, a nasprotujejo zakonskim določbam o državnem računovodstvu; ministri ne morejo sklepati kupcij na daljši rok nego leto dni, a v nasprotnem slučaju so državi materijalno odgovorni; licitacije ali pogodbe nad 100.000 Din odnosno 2.000.000 Din more odobravati samo ministrski svet.

Nikoli

ni bil najden kos Schichtovega mila, v katerem bi se mogla dokazati tudi le najmanjša potvorba.

Nikoli

ni Schichtovo milo poškodovalo kosa perila.

Vedno

je Schichtovo milo čisto in neškodljivo.

Lahko bi ceno Schichtovemu milu tudi snižali, če bi hoteli: rabiti cenejše surovine in posvečati manjšo pozornost skrbni izdelavi.

Tega ne storimo, ker naše geslo je neomajno:

Schichtovo milo je najboljšo!

Pristno le z znamko Jelena.

Poleg teh dejstev se še pripominja, da se je s prodajo omenjene železnice prodal tudi železniški vozni park, ki ni pripadal državi, da so se z novo pogodbo prekršile pravice križevaške občine in okolnih sosedov glede prevažanja njihovega lesa po železnici, da se je »Nihagu« za skladišče lesa odstopilo zemljišče, ki ne pripada državi nego križevaški občini, da se je s prodajo železnice zmanjšala vrednost nadaljnjih kompleksov državnih gozdov v obsegu približno 1.000.000 kubičnih metrov, ravnotako, da se je s prodajo železnice državi onemogočilo, da vnovči kamen sijenit, ki se nahaja ob progi po celem gozdu, oddanem »Nihagu«, ker je »Nihag« kot lastnik proge absoluten gospodar, tako da preostaja sedaj edino to, da se mu odstopi še ostala ogromna množina lesa kakor tudi kamen sijenit.

Skupna škoda znaša nad 30.000.000 dinarjev. Taka pogodba odnosno tako delo kakor ministra ni samo nezakonito in škodljivo za državo, marveč je tudi nezasišano razsipanje državnega premoženja.

Iz teh razlogov vprašamo:

1. Ali hočete o tem slučaju odrediti najstrožjo preiskavo?

2. Ali hočete ukreniti vse potrebno, da se krivci, ki so oškodovali državo, najstrožje kaznujejo?

3. Ali hočete ukreniti, da se taki slučajji v bodoče ne bodo več dogajali?

V zmislu resolucije Narodne skupščine z dne 27. maja t. l. prosimo, da se ta interpelacija odkaze enketnemu odboru.

Belgrad, dne 11. junija 1926.

Dr. Jakob Hodžar l. r.

(Slede podpisi 24 poslancev.)

To in ono

SPOMINI ANGLEŠKEGA KOMIKA.

Angleški gledališki komik Alfred Lester je spisal knjigo spominov iz svojega gledališkega življenja. »Ni lahka stvar«, piše Lester, »biti dandanes komik na modernem gledališču. Nekdaj je bilo drugače, takrat je bilo dosti, da si le imel rudeče pobarvan nos in široke hlače, pa je bilo. Dandanes mora komik znati peti, plesati, a tudi igrati. Pripravljen mora biti na vse.

Nekoč sem imel vlogo natakarka v enodejanki »Dogodek v restavraciji«. Nekega večera, ko sem kot navadno, skozi okno dvigala klical v kuhinjo razna jedila, katere so gostje naročili, jo primah čez oder gledališki mize. Pograbil sem ga za rep ter ga spustil z dvigalom v namišljeno kuhinjo, rekoč: »Enkrat zajčjo pečenko!« Gledališče se je tisti večer treslo od smeha.

Ko sem drugi ali tretjič kot novoangažirani igralec nastopil na odru malega provincijalnega mesta, je konec drugega dejanja nastal silovit aplavz in vzklikanje. Ker sem imel oni večer prav neznačno vlogo, sem pač mislil, da je tu običaj, da se aplavdira vsaka malenkost. Odšel sem v svojo garderobo, ravnatelj pa za menoj ter me prisilil, da sem šel na oder, da se zahvalim. Toda mislite si moje začudenje, ko se je zastor dvignil, kajti moje občinstvo parterja je bilo obrnjeno s hrbtom proti odru ter ploskalo, a ne meni, pač pa

ravnokar isti dan prisledemu novoizvoljenemu županu.

V neki igri je z menoj nastopal igralec, kateri na odru prečita pismo, ki sem mu ga imel jaz izročiti. Ker sem vedel, da ne zna na pamet vsebine pisma, sem mu nekega večera na odru pomolil kos nepopisanega papirja v roke. Mislil sem, da ga bom s tem spravil v zadrego, toda silno sem se zmotil. Oni mi je namreč pismo vrnil ter pripomnil, da je očala pozabil doma, ter da naj mu jaz prečitam! Seveda jaz tudi nisem znal vsebine na pamet.

O OKUSU.

Zmotno je mnenje, da je ravno tako brez števila različnih okusov, kolikor je tudi različnih tonov ali barv. Dognali so, da so samo štirje različni okusi: sladek, kisel, slan in grenak. Iz teh štirih kvalitet nastanejo šele mnogoštevilne varijante. Pomisliti moramo namreč, da ima vsaka teh kvalitet zopet nešteto stopenj jakosti in te različne stopnje se lahko mešajo s stopnjami druge kvalitete ali pa celo več kvalitet. Okusu je večkrat pridodan še nekaj spremljajoči okus, ki pa ni prav za prav nikak okus, temveč sodelovanje vonja, ki od svoje strani zvišuje oziroma znižuje posamezne okuse (še bolj rečeno: apetit do jedi, kar se že tudi z besedo izraža, ako rečemo, ta jed mi diši ali pa mi ne diši). Za vsako naštetih kvalitet so na jeziku več ali manj lokalizirani živci dotičnega okusa. Tako občuti konica jezika predvsem sladka jedila, srednja površina slana, stranski robovi kislja in baza jezika grenka jedila. Sol, citronin sok ali kinin, ki je zelo grenak, na konici jezika skoraj ne občutimo, pač pa takoj sladkor in sicer že v majhnih množinah. Zakaj imajo nekatere snovi enak okus, čeravno so si kemično med seboj zelo različne (n. pr. sladkor, glicerol, svinčene soli imajo vse sladek okus), še niso mogli dosedaj pojasniti. Ako dolgo časa isto stvar jemo, nam otrpne dotični okusni živec in šele čez nekaj časa, ko miruje, začneja zopet okušati. Mirovanje živca traja najdalj pri grenkih jedilih, a najmanj pri slanih. Včasih imamo okus še dolgo časa potem, ko smo že kako stvar pojedli. To pride od tega, ker so nekatere raztopljene snovi še ostale na jeziku med posameznimi globljimi brazdami, ali pa je začela po jeziku cirkulirati kri, ki vsebuje one raztopljene snovi.

+ Najstarejše drevo. Najstarejše drevo na svetu je Hipokratova platana v mestu Kos na istoimenskem otoku blizu maloazijskega obrežja. Veliki utemeljitelj zdravniške vede je predaval pod senco te platane svojim dijakom že 400 let pred Kr. Drevo je bilo staro že v teh časih in mu lahko prisodimo najmanj 2500 let. Deblo je 20 metrov široko. Veje še poganjajo vsako pomlad listje, a so vedno bolj suhe. Domačini podpirajo vsled tega vejeve z drogi in od daleč izgleda vse kakor ogródje neke hišice. Strokovnjaki mislijo, da bo živelo častljivo drevo še par stoletij.

+ Židovska sovjetska republika. Sovjetska vlada je sprejela ustavo židovske avtonomne republike, ki bo ustanovljena v Hersonskem okraju in se deli na 8 kantonov. Volitve vlade nove republike se bodo vršile 1. oktobra t. l.

Boljševiziranje avstrijskega šolstva.

Celovec, dne 14. junija

Šolsko vprašanje je najvažnejša sporna zadeva med krščanskimi in svobodomiselnimi strankami, liberalizmom nekdanj, socialno demokratično sedaj. Katoliške stranke so od nekdanj slabo branile pravico cerkve in starišev do otroka, sicer bi se šola ne bila že pod cesarico Marijo Terezijo proglasila kot politikum, s kateri mrzopolaga držav. oblast. Leta državna oblast, oziroma prostozidarstvo, ki jo ima v rokah, je pred desetletji vrgla iz ljudske šole verski pouk v Franciji in Italiji in ga zdaj meče iz šol v Rusiji. Ako pride socialna demokracija pri nas do popolne oblasti, bo brez dvojbe najprej iztrebila iz šol vsako sled krščanstva. Sicer smo pa na najlepši poti do takih razmer in nam je zelo malo vredna določba stare ustave, da mora biti vzgajanje v ljudskih šolah »versko, moralno, ko naprej raste število učiteljev, ki se stavijo v popolno nasprotje proti ljudstvu in neovirano sodelujejo pri socialni demokraciji, sklicevaje se na koalicijsko pravico.

Ko je socialna demokracija prišla vsled prevrata in vsled stupidne nemarnosti avstrijskega ljudstva na vrhuncem moči, je socialni demokrt Glöckl kot naučni minister izdal odredbo, da se otroci ne smejo več siliti k verskim vajam, to se pravi, da jim ni več treba k nedeljski šolski maši, ni več treba k spovedi in da je starišem prosto izjaviti: »moj otrok se več ne udeležuje verskega pouka«. Le-ta naredba, ki očitno nasprotuje temeljni postavi, se vkljub vsem zahtevam naslednjega naučnega ministra, ki ga je postavila krščansko socialna stranka, ni preklicala. Schneider je bil vsa leta kar gluhih proti ostri graji časopisja, proti zahtevam škofov, proti protestom katoliške šolske organizacije. Krščansko socialna stranka tudi ni nič ukrenila, samo prosila je javnost, naj se sloga ne krši.

Glöckl in njegov učiteljski štab je pričel tudi gonjo za novo ureditev šolskega pouka. Vse staro je brez vrednosti, stari učitelji so nezmožni bežati, novi čas zahteva novo šolo, ki bi narod vzgajala za socialno demokracijo. Taka je zadnja misel, ki jo imajo mladi. Izmislili so si gospodje lepo ime. Čuditi se moramo, da so si, ki delajo v človeški družbi samo razdor, v izmišljanju lepih imen tako spretni. Pogubno društvo, ustanovljeno, da se otroci korumpirajo, imenuje Kinderfreund; mladino vzgajajo za prostitucijo in bolnišnice. Svoji šoli pa so dali ime »Arbeitsschule«, menda zato, ker se v nji prav nič ne dela. Desetletja sem toži kmet, toži obrtnik, toži trgovec, da se mladina v šolah ne vzgaja za noben poklic. Zdaj pride nekdo z »delovno šolo«. Prav je, smo si mislili, naj pa se mladina v šoli uči delati! A kakšno je bilo presenečenje, ko smo se morali prepričati, da se nova metoda imenuje delovna, ker stavi v ospredje načelo, da se naj otrok ne uči od učitelja, ne iz knjige, marveč sam iz sebe! »Erarbeiten« se to imenuje. Praktični učitelj naj razmisli, kakšen je pouk brez učnega načrta, brez nalog, brez vaj, kakšen pouk, če so v ljudski šoli knjige deloma pisane v narečju! Sad te delovne šole je, da otroci iz ljudske šole v srednjih šolah ne morejo slediti pouku; zato hoče socialna demokracija reformirati tudi srednje šole, izrinuti iz njih tuje jezike in poučevati z igračkami in pakiranjem, ki se ždi Glöcklu neskončno pomembno. Sad te šole, da morajo tovarne, ko sprejemajo mladež iz meščanskih šol, napravljati s to posebno sprejemne izkušnje, da je mladež absolutno nezmožna pravopisja. In me samo to: v šoli neha red, otroci učitelja več ne poslušajo.

Z odlokom od dne 1. junija je hotel naučni minister napraviti temu, poskuševanju konec in je določil končno veljavni učni načrt. Le-ta anovi načrt dovoljuje za prvi dve šolski leti poučevanje brez natančnega načrta potem pa se pouk deli po strokah in se določijo učni smoter, ki ga zdaj sploh ni bilo. Zlasti se je za višje razrede določila snov za jezikovni pouk, za pravopis, za spisovanje in računanje. In ko se določuje snov, se zakazuje, da naj učitelj pogleda in obravnava tudi cerkvene stavbe, cerkve in spomenike. To je Glöckla razdrazilo kakor ose, ko jim dregne v meh. Avstrijsko šolstvo pa že par let sem dejansko vodi Glöckl in ne krščansko socialni minister Schneider, ki ga stanovski list katoliške duhovščine tako žalostno označuje. Ko je ministrstvo razglasilo novi učni načrt, je Glöckl takoj izjavil (Reichspost 11. junija), da »je novi učni načrt nepostaven, ker krši postavno zasidrano interkonfesionalnost šole, ker se v okviru svetnega poučevanja zahtevajo učni izprehodi k cerkvam in stebrom »Gebetsstätten« — jh Glöckl imenuje, ker so mu bržkone budistični templji bolj znani, kakor križi ob potih v kat. krajih. In ker se učiteljem naročuje poučevanje cerkvenih pesmi, je izjavil: »To je za Dunaj nezmožno!« Katoliško ljudstvo pa naj seveda stupidno gleda, ko mu taki učitelji na njegove stroške otrokom »vbijajo svoj boljševiški »Gesindeunterricht«. Še vedno velja postava, da je dunajski šolski svet kakor drugi podrejen ministrstvu. Kako se torej šolski funkcionar drzne tako nastopati, in

kar je še žalostnejše: krščansko soc. naučni minister se je Glöcklu uklonil ter je ljudsko šolstvo na Dunaju in v večjih mestih države brezpogojno izročil boljševizmu.

Socialna demokracija je zahtevala, da se ljudskošolski pouk na Dunaju in v mestih z lastnim statutom vrši po Fadrušovem socialno demokratičnem učnem načrtu. (Fadruš je delal po državi svojo propagando in prirejal pedagogičke kurze.) In krščansko soc. stranka oz. njeni predstavitelji na Dunaju so se obvezali za svoje pristaše po deželah, da bodo ti, kjerkoli zahteva kako mesto tako boljševiško šolo, tako dovolili.

Reichsposta, ki je vedno, če že včasih slabotno, zastopala principiuelno stališče nasproti konjunkturni politiki stranke, potrja piše k tem dogodkom: »Ne moremo drugače, ko izjaviti, da je, kar se je tu dogovorilo, izredno hudo in dalekosežno... v bodoče bodo imeli od države odobreno šolstvo iz socialističnega vira in s socialističnim ciljem poleg drugega šolstva, v katerem se pouk vsaj še nekoliko ozira na krščansko kulturo. Odgovornost za to se nam zdi prehuda, naj krščansko socialna stranka preudari, ali se hoče z njo obremeniti? Veliko bo krščansko socialnih ljudi, ki ne bodo hoteli biti povzročitelji te nesreče. V listu smo naprej svarili, pozivali k pogumu in izpolnjevanju dolžnosti. Vse je bilo za-

stoj. Svojo dolžnost kot list krščanskega ljudstva smo storili.«

Dne 13. junija piše Reichsposta, da je korak naučnega ministra napravil na krščansko ljudstvo kar najslabši utis. »Dviga se buren odmev, ki ga je izzvalo včerajšnje naznanilo. V najširših krogih je razburjenje kar izredno. Usodepolna naredba se je napravila za zaprtimi durmi, razen socialnih demokratov se ni vprašalo nobeno zastopstvo dežel. Vsaka naredba za dimnikarje se obravnava v strokovnih korporacijah, tu pa, ko gre za bodočnost otrok, neki tajni kabinet kar dekretira! In krščansko socialna stranka naj bo za to odgovorna? Ko smo izjavili, da je ta odgovornost prehuda, potrjuje nebroj ljudi na Dunaju in po dezelah. Tudi Vsenemci deloma umevajo položaj, tu ni več kompromisa. Proč z naredbo, ki razdira šolo! Ako nasprotnik hoče boj, bo a boljši nego kaptulacija!«

Graški Volskblat poroča, da se je na Štajerskem ljudstva polotilo »ein ungeheures Erstaunen«, da ljudstvo kar strmi!... Zlasti, ker se je bilo svoj čas dogovorilo, da se brez zastopnikov dežel v šolski reformi ne sme ukreniti ničesar. Minister Schneider je zrel: čas je že, da se naučni portfelj izroči drugemu, ki se bolj zaveda svojih krščanskih dolžnosti. mg

Porotna zasedanja.

Morilec Angele Kopač obsojen na smrt.

Drugi dan obravnave.

Včeraj je bil na porotno dvorano še hujši naval kot prvi dan. Dvorana je bila nabito polna, pred dvorano v vestibulu in hodnikih in tudi pred palačo so stale številne gručice ljudi, ki niso mogli v porotno dvorano.

Predsednik dr. Kaiser je otvoril obravnavo ob četrta na deset. Nadaljevalo se je

zasiščevanje prič.

Cela vrsta prič je izpovedovala o razmerju z obtožencem in o njegovi nasilnosti ter sirovem vedenju. Nato je sledilo zanimivo pričanje njegovega bivšega sojetnika Pezdirja. Ta je povedal, da sicer nista napravila luknje v zid, pač pa sta dobila pri postelji v zidu kos mavca, ki se je lahko odstranil iz stene, nakar se je dalo govoriti. Priča pravi, da je napravil nanj Jarc precej slab vtis. Pezdir je dobil za nekaj časa odmor kazni in ko se je vrnil, ga je vprašal Jarc, kaj govorijo ljudje in kaj pišejo časniki. Ko mu je Pezdir povedal, da je umri stari Kopač, je Jarc živahno odgovoril: »O, a res — no sedaj je pa že ena priča manj.« Večkrat pa je bil otožen in je rekel, da mu ni več za življenje in če bi imel revolver, bi se takoj ustrelil. Včasih pa je rekel: »Jaz jim bom že finte zri-bal.« Skrbel pa je za posebno policijski pes, ki da ga bo notri spravil. Obtoženc pravi nato flegmatično, da ne ve, kaj je vse govoril, rekel pa je, da se boji, da ga bodo na sum obsodili kot so Jerančiča.

Nato so vprašali starega moža Valentina Jarca, pri katerem je bil Jarc po zločinu. Pravi, da je stopil v vežo z robcem v roki, predno pa je vstopil v hišo, se je prijel z robcem za nos in usta. »Kdaj ravno je bilo, ne vem, kaj bom na uro gledal, ko pa mi ni nič mar, kdaj kdo pride. Bilo je tako od pol sedme do pol osme. Če bi pa imel uro v roki, bi pa vedel.«

Zanimivo so bile tudi izjave jejniških paznikov. Eden je čul, ko je vprašal Jarc nekega Gorjanca: »Kaj misliš, kaj bo z mano?« — Ta pa mu je odgovoril: »Ja, kakor govore in pišejo, si bržkone ti.« — Jarc: »Jaz že nisem!« — Gorjanec: »Ja, pa je oče povedal, da mu je hči sama rekla, če se ji kaj zgodi, si to ti naredil. Izdal si se, zdaj pa imaš.« — Pezdir mu je tudi omenil psa. Jarc pa ga je zavrnil: »Meni nič ne morejo, saj nimajo dokazov.« Vprašal ga je tudi nekoč, če se da na blagu in lesu konstatirati, čegava je kri. Ta mu pa tega seveda ni mogel povedati. — Drugemu pazniku je rekel Jarc: »Tri priče so, ki me notri tlačijo. Ko pridem domov bom vse postrelil.« — »No, potem te bodo še preje dobili!« — »Bom pa še sam sebe ustrelil.« Ti trije so en čevljar, ena ženska in še ena oseba. Izpraševal je tudi kako sumljivo radovedno, kaj je s preiskavo krvi in pa če je že kaj prišlo iz »konstatirunge« v Zagrebu. Da bi bila Jarcu, ki je trdil, da mu večkrat teče kri iz nosa in da je to v rodbini, tekla kri, tega pazniki niso opazili, le ko je Jarc zvedel o tem — Bog zna kako in kje — je našel paznik na nočni posodi, odnošno pljuvalniku par kapljic krvi.

Orožnik je izpovedal, da je videl, ko je prišel v hlev, pripravljeno krmo za živino v škafih in je vse kazalo, da živina še ni bila nakrmljena. Petrolejka pa je stala na kolu v hlevu ugasnjena, bilo pa je v njej še petroleja, kar znači, da je bila ugasnjena. — Otkrvaljeno svečico pa so našli pod zglijem obtoženca.

Po kratkem posvetovanju je stavil senat porotnikom na podlagi podanega materiala samo eno vprašanje in sicer vprašanje glede umora. — Eden porotnikov je stavil vprašanje, če je še kdo v okolici, ki ima podobno zakriviljen mezinček, kot kažejo znaki odtiska njegove roke na deski? Nato je odgovoril obtoženc sam, da tega ne ve, in tudi priče ne vedo, da bi imel kdo tako pokvarjen mezinček. — Nato je govoril državni pravdnik Lavrenčak. Uvodoma je poudarjal, da so obhajale žrtve Angele že pred zločinom temne smrtno slutnje. Čula je v teh slutnjah tudi mrliško zvonjenje, kar je povedala tudi domačin. Prišla je domov okoli šeste ure od sestre in okoli četrta na devet je najde druga sestra, ki pride iz Ljubljane, mrtvo, — pobito v hlevu. Opisuje nato dogodek v hlevu in dokazuje, kako je Jarc žrtve ubil. Po dejanju se je hotel izprati in zakriti krvave sledove. Pri tem pa mu je še udarila barva krvi in umazanost hlači tudi na spodnje perilo. Krvavljenje iz nosa, posebno v taki izmeri, je dokazano po strokovnjakih kot popolnoma neverjetno. Krvave lise na perilu in na deskah vrat iz usodnega listnjaka pričajo samo, da so takrat njegovi rok. Usodno je tudi, da obtožujejo obtoženca naravnost priče iz groba. Izpoved očeta imamo, ki je govoril na smrtni postelji štiri dni pred smrtjo. Pa tudi kar je govoril obtoženc Gorjanec in Pezdirju v zaporu, je že — priznanje. Kaj je rekel obtoženc: »Kdo mi bo dokazal, jaz jim bo že finte izbrisal!« — Potem pa delovanje policijskega psa. In pa kdo je imel interes iznebiti se pokojne Angele. On in nikdo drugi. In kako se je izdal. Kri nedolžne žrtve, ranjke ubite Angele, je klicala do neba po maščevanju in tudi ta kri ga je izdala roki pravice in

ta kri zahteva, da dobi ta uboga nedolžna mlada žrtva tudi svoje zadoščenje. — Predlaga, da potrdijo porotniki edino vprašanje, ki meri na hudodelstvo umora. — Nato je govoril zagovornik, ki je izpodbijal vse dokaze, da ne drže in ne veljajo. Zaključil je svoj zagovor s pozivom, da naj porotniki vprašanje krivde zanikajo. — Drž. pravdnik je ugotavljal, da so vse navedbe zagovornika netočne, posebno se ujema čas umora in za kate-rega obtoženc ne more dokazati svojih alibi.

Po izbrnem resumeju predsednika so porotniki po kratkem posvetovanju vprašanje umora soglasno potrdili.

Drž. pravdnik predlaga obsodbo po zakonu. Zagovornik pa je predlagal, da se sklepa o predlogu glede pomilostitve obsojenca in izpremembo smrtno kazni. — Nato je po kratkem posvetovanju razglasil predsednik senata dr. Kaiser sodbu, da je zakrivil obtoženc hudodelstvo umora in se obsodi na smrt z obešenjem.

Obsojenec priglasi ničnostno pritožbo.

Po dvorani je zoriel velik vrišč odobravanja in pomilovanja. Obsojeni Jarc, katerega so pripeljali k obsodi v dvorano zopet uklenjenega, je po proglasitvi smrtno obsodbe stopil k zagovorniku in se je povsem mirno pogovarjal z njim. Razburjeno občinstvo je zapustilo dvorano z glasnimi klici in živahnimi pogovori med seboj. — To je bila zadnja obravnava poletnega porotnega zasedanja.

Ponarejevalci denarja pred ljudsko sodbo.

Maribor, 16. junija 1926.

Naš narod v svojem poštenju v splošnem tako visoko stoji, da se mu posamezni slučaj ponarejevanja denarja zdi kot nekaj bajnega. Zato pa tudi za porotno razpravo, ki se je vršila danes zoper ponarejevalce, vlada z dežele isto in še večje zanimanje kot zadnjič iz mesta za carinsko afero.

Pred ljudsko sodbo je danes stopil s svojo družbo Jurij Potočnik, ki je že 15 let predsedal v ječi kot ponarejevalec denarja. Potočnik je bil rojen pri St. Janžu na Dravskem polju v pujskem okraju. Njegov najboljši pomočnik je bil Franc Rupnik, doma iz okolice Postojne, fotograf v Mariboru. Sodelovali so pa tudi Janez Mlakar, kmet iz Zlatolčja pri Ptuj, Ivan Zupanič iz Slovenje vasi pri Ptuj, Anton Lozinšek, kmet v Trnovcih iz pujskega okraja in Matija Srenšek, želar v Turnišah v pujskem okraju. Obtožnica jih obtožuje ponarejevanja dolarjev in stotinarskih bankovcev in razpečevanja ponarejenega denarja in sodelovanja pri razpečevanju. Obtožnica navaja ta-le dejanski stan:

Dne 27. aprila 1925 je pri trgovcu K. Vertiču v Ptuj neki tujec, ki se je izdal za Antona Breznerja, zamenjal petdesetdolarski bankovec za 2700 dinarjev. Trgovec je zamenjal bankovec v banki, ki pa mu je čez nekaj dni sporočila, da je bil bankovec ponarejen. Zadeva je bila takoj naznanjena orožništvu, ki je začelo sumiti, da je najbrže Jurij Potočnik, ki je prišel iz zaporov, kjer je kot ponarejevalec sedel 15 let, zopet na delu. In res se je orožništvu posrečilo dobiti Potočnika dne 10. maja 1925, ko je ležal pri Spurjerju v Dobrovcih na senu. Med dvema orožnikoma in Potočnikom se je vnela prava bitka na srel, v kateri je bil Potočnik ranjen v ramo, orožnika pa nista bila zadeta. Potočnika so najprej spravili v javno bolnico, od tam pa v preiskovalni zapor, kjer pa si je rano pokvaril, da se je vnela, da so ga poslali zopet nazaj v bolnico. Iz bolnice pa je že naslednjo noč ušel neznanu kam.

Oblasti so seveda nadaljevale pogon za njim. Konečno so ga dobili v Gorjish Sv. Kungoti, kamor se je peljal z mariborskimi izvoščkom. Z njim pa so otičili tudi vse obsežne priprave za ponarejanje bankovcev. Tekom neumornega zasledovanja pa so oblasti izsledile še drugega spretnega ponarejevalca, Franceta Rupnika. Pred vojno je bil podčastnik. Ko je to službo pustil, je postal fotograf. Med vojno je bil v Slov. Bistrici, kjer se je seznanil z bivšim dvornim fotografom egiptovskega kralja Schmittingenom, ki je leta 1924 umrl. Ta fotograf je ponovno trdil, da zna vsaki papirni denar ponarediti tako natančno, da ga ni ločiti od pravega.

Rupnik in Potočnik sta se kmalu znašla. Najeta sta skupno stanovanje pri obtoženem Zupaniču. Od tega sta se preselila k Lozinšku, ki je celo svojo kravo prodal, da je Potočnik mogel kupiti priprave za ponarejevanje. Na pomoč je prišel tudi Ivan Mlakar, sorodnik Potočnikov. — Rupnik se je preselil k Matiju Srenšku, kjer je imel tudi precej ponarejenega denarja in veliko materiala za njegovo izdelovanje. 20. novembra 1925 so bile oblasti že popolnoma na sledu Potočniku. Tega dne se je posrečilo orožništvu, da so jih zalotili v hlevu Vinka Pignerja v Braunšvajgu. Mlakar se je ob tej priliki branil s samokresom in vilami. Potočnik je ušel. 20. januarja 1926 pa so vjeli Potočnika v Zg. Sv. Kungoti.

V zaporu se je Potočnik hlinil blaznega in je uganjal najgoročnejše stvari. Otorecu, ki je bil z njim zaprt, je dal priznati, da se je hlinil. Proti Potočniku pa priča trgovec z barvami Vrhnovnik,

pri katerem je Potočnik pod imenom Majer kupoval kemikalije. Tudi trgovec K. Verčič ga je spoznal za Antona Breznerja. Potočnik vztraja do konca v hlinjeni blaznosti.

Drugačen je Franc Rupnik. On je priznal, da je ponaredil petdolarski bankovec, a le za poskus in je mislil, če bi videl, da se to res da, naznaniti Potočnika državni oblasti, pa je bil žal preje aretiran. Toda njegov zagovor ne bo držal, ker je sodeloval s Potočnikom in skupaj z njim kupoval pri Ivanu Majeru kemikalije. — Kmetje Ivan Zupanič, Anton Lozinšek in Matija Srenšek priznavajo svojo krivdo in se izgovarjajo na stisko, v kateri so se nahajali in se še nahajajo. — Obdolženec Ivan Mlakar taj vsako sodelovanje, čeprav je bil večkrat v družbi Potočnika in mu je pomagal na begu.

Glasba

Javne produkcije gojencev konservatorija Glasbene Matice koncem šolskega leta 1925/26. Tekom tega in prihodnjega tedna vrše se v Filharmonični dvorani javne produkcije gojencev konservatorija Glasbene Matice in sicer v sledečem redu: V petek, dne 18. junija ob pol 6, uri zvečer VIII. interna vaja gojencev konservatorija. V soboto, 19. junija ob pol 6, uri zvečer I. javna produkcija, v ponedeljek, dne 21. junija II. javna produkcija ob 8, uri zvečer, pri kateri nastopi tudi konservatorijski orkester. III. javna produkcija, koje spored izvajajo absolventi konservatorija se vrši na Vidov dan 28. junija ob 8, uri zvečer. Natančnejši spored javnih produkcij javimo te dni, že danes pa opozarjamo vse, ki se zanimajo za glasbeni pouk v našem mestu na te produkcije, ki naj bodo javno zrcalo delovanja Glasbene Matice in njenih zavodov.

Po svetu

+ **Protitujsko razpoloženje na Francoskem.** Slabo stanje francoskega franka rodi, kakor je bilo po revoluciji tudi na Nemškem, sovraštvo do tujcev. Francoski delavci protestirajo zoper »povoden« poljskih rudarjev in italijanskih poljskih delavcev. Zadnjič je pozivala Zveza pariških šoferjev Parižane, naj se vozijo le z domačini, zdaj pa so se spravili na delo zdravnikov. Očitajo tujcem, da je med njimi preveč zločincev, bolnikov in celo norcev, ki pomenijo novo breme za plačevalce davkov. Dr. Mary je predaval v pariškem medicinskem društvu o pariški umobolnici. Sprejela je tekom 18 mesecev en tisoč tujcev 32 različnih narodnosti, ki večinoma niti ne razumejo francoski. Njih preskrba v bolnici Sv. Ane stane 20.000 frankov dnevno. Večinoma so to mladi ljudje in bodo živeli najmanj po 30 let. Stali bodo tedaj državo 50 milijonov frankov, in to je preč vržen denar. Dr. Mary zahteva skrbno zdravniško preiskavo za vsakega tujca, ki hoče daljši čas ostati na Francoskem. Zedinjene države že zdavnaj pregledujejo na ta način vse priseljence.

+ **Rdeča mornarica.** »Izvestija« poročajo iz Moskve, da bo letos potovala vojna sovjetska mornarica okoli sveta in sicer prvič po padcu carske vlade. Potovanje se prične 1. julija t. l. Dve diviziji križark, oklopnice in torpedovk se bodeta ustavili v Stetinu, Portsmouthu, Toulonu, Genovi, Aleksandriji, Kalkuti, Nagasaki in S. Francisku in zaključili potovanje s prehodom skozi Panamski kanal.

+ **Nesrečni številki.** Praznoverni francoski avtomobilisti so vedno kar potrti, če dobijo pri zbiranju ob tehnikah številke 13 in 17. Na račun teh števil so vedno zvrnili vsak neuspeh ali nesrečo. Športni odbor francoske avtomobilnega kluba je zdaj sklenil napraviti konec pritožbam s tem, da je črtal za vedno te številke pri zbiranju.

+ **Drzen napad.** Ateenska vlada z vso energijo zasleduje roparje, ki so na potu med Prevezo in Janino napadli avtomobil, ki je imel s seboj petnajst milijonov drahem Narodne banke. Razbojnikji so ubili 3 bančne uradnike, 3 orožnike in šoferja.

+ **Priden pes.** Ob veslarski slavnosti v Treptowu blizu Berlina sta trčila dva čolna: eden se je prevrnil in oba veslača sta padla v vodo. Iz sosednjega čolna se je takoj vrgel na pomoč velikanski pes, doga, in je rešil oba ponesrečenca skupaj. Zagrabil je namreč enega za obleko, drugi pa, ki ni znal plavati, se je oklenil pasjega vratu. Doga je bila tedaj hudo natovorjena, a je vendar srečno priplavala do gospodarjevega čolna.

+ **Veliki kanal.** Na Francoskem se končuje delo pri zgradbi največjega kanala na svetu za plovbo. Ta kanal bo vezal Marseille preko zaliva Fana s Port-de-Bouquom na Khoni. 35 km kanala gre pod zemljo, ostali del pa v globokih jarkih, ki se polagoma dvigujejo do površja vodne gladine. Kanal bo oživil Marseillsko pristanišče, ker bodo zdaj prihajale tja velike barke na jadrnice iz notranjosti dežele.

+ **Nasveti za poroko.** Mesto Berlin je otvorilo prvo brezplačno posvetovalnico za ženske in neveste. Vsak izmed njih se podvrže natančni medicinski preiskavi, posebno pazno se ugotovi dedna obremenjenost. Po preiskavi podeli posvetovalnica izpričevalo o zdravstvenem stanju s končno pripombo kot n. pr.: »z ozirom na bolj slaba pljuča je žeteli nevesti iz rodbine, v kateri ne poznajo jetike« ali »splošna živčna dovzetnost zahteva ženina povsem mirnega značaja in stalnega poklica« itd.

+ **Moč domišljije.** Neki mladenič si je pogljal kroglo v glavo sredi Aleksanderplatza, živahnega berlinskega trga. Zgrudil se je na tla in šele zdravnik je ugotovil, da sploh ni ranjen. Krogla je šla namreč skozi klobuk nad glavo, a srečni samomorilec se je vendar onesvestil in je bil jako začuden, ko se je zavedel na stražnici.

Gospodarstvo

Hilarij Vodopivec:

Načrt zakona o neposrednih davkih.

(Dalje.)

Člena 85 in 86 zak. načrta se razlikujeta od odgovarjajočih členov prejšnjega načrta še v tem, da po sedanjem načrtu (čl. 85, t. 8) ne morejo pasirati kot izdatki t. i. jeme, dnevnice in druge slične nagrade upravnega in nadzornega odbora in ostalih uslužbencev, kar je pa samoposebi razumljivo, ker je tretji načrt uvažal posebni davek na t. i. jeme, dočim najnovejši načrt ne pozna te vrste davka in se potemtakem dotični del viška mora obdajati kot dobiček podjetja.

Davek znaša po členu 89:

a) za industrijska in rudarska podjetja in zadrage: 15, 17, 19, 21, 23 odstot. odnosno 25 odstot. in b) za vsa ostala podjetja: 20, 22, 24, 26, 28 odstot. odnosno 30 odstot. — ako rentabiliteta ne prekorači: 10, 15, 20, 25, 30 odstot. odnosno prekorači 30 odstot.

Rentabiliteta se ustanovi iz odnosa dobička, kateri služi kot davčna podlaga, in vlozene glavnice dotičnega podjetja. Kot vložena glavnica se smatra po stanju knjig na prvi dan poslovnega leta vplačana osnovna glavnica, splošni rezervni fond in vsi ostali v bilanci izkazani pravi rezervni fond, prenešeni dobiček iz prejšnjega leta in povečanje glavnice, v kolikor je vplačano v prvi polovici dotičnega poslovnega leta. Pri podjetjih, katera nimajo vplačane osnovne glavnice, ocenjuje rentabiliteto davč. odbor, ako ima za to potrebne podatke, v protivnem slučaju smatra se, da je rentabiliteta 15 odstot.; pri zadrukah se smatra kot osnovna glavnica (vsota vplačanih deležev (člen 83)).

Gori navedeni davčni odstotki iz člena 89 tega zak. načrta se razlikujejo od tretjega načrta v toliko, da bi po tem načrtu iznašal davek 15 ozir. 20 odstot. pri rentabiliteti do 10 odstot., dočim je tretji zak. načrt določal 15 ozir. 20 odstot. davek pri rentabiliteti do 6 odstot. in 18 ozir. 21 odstotni davek pri rentabiliteti od 6 do 10 odstotkov; vsi ostali odstotki so neizpremenjeni.

Da vidimo višino davka na izgledeh, vzemimo najprej industrijsko ali rudarsko podjetje ali pa zadrugo z vloženo glavnico od 10 milijonov Din, katera bi po zadnjem zak. načrtu plačala pri rentabiliteti od

1. 10 % (čisti dob. 1.000.000 Din)	150.000 Din
2. 15 % (čisti dob. 1.500.000 Din)	225.000 Din
3. 20 % (čisti dob. 2.000.000 Din)	380.000 Din
4. 25 % (čisti dob. 2.500.000 Din)	525.000 Din
5. 30 % (čisti dob. 3.000.000 Din)	690.000 Din
6. 40 % (čisti dob. 4.000.000 Din)	1 milj. Din

Vsa ostala podjetja (denarni zavodi in trgovinska podjetja) bi plačala v gornjih primerih

pod 1.	200.000 Din
pod 2.	330.000 Din
pod 3.	480.000 Din
pod 4.	650.000 Din
pod 5.	840.000 Din
pod 6.	1 milj. Din

Po zakonskih predpisih, ki veljajo sedaj v Sloveniji (§ 100 zakona z dne 25. oktobra 1896 oz. novela z dne 23. jan. 1914, § 1 ces. naredbe z dne 28. avgusta 1916 in čl. 146 fin. zak. za leto 1920-21) bi vsa navedena podjetja

(industrijska in neindustrijska) plačala v gornjih primerih
pod 1. 230 Din,
pod 2. z izplačano dividendo od 1.200.000 dinarjev 412.600 dinarjev
pod 3. z izplačano dividendo od 1.500.000 dinarjev 559.000 dinarjev
pod 4. z izplačano dividendo od 2 milj. dinarjev 732.000 dinarjev
pod 5. z izplačano dividendo od 2.500.000 dinarjev 905.000 dinarjev
pod 6. z izplačano dividendo od 3 milj. dinarjev 1.213.000 dinarjev.

Iz gornjih primerov vidimo, da je davčni znesek po zak. načrtu nižji, negoli po sedanjih v Sloveniji veljavnih zakonskih predpisih in sicer v pogledu industrijskih in rudarskih podjetij in zadrug v I. primeru za 35 odstot., v II. za 38 odstot., v III. za 32 odstot., v IV. za 28 odstot., v V. za 24 odstot., v VI. za 17 odstot. in v pogledu ostalih podjetij v I. primeru za 13 odstot., v II. za 20 odstot., v III. za 14 odstot. v IV. za 11 odstot., v V. za 7 odstot. in v VI. za 1 odstot. Iz valovanja teh odstotkov se dalje vidi, da je razlika v obdajbi najpovolnejša za davkoplačevalce pri 15 odstot. rentabiliteti in da postaja ta razlika pri višjih rentabilitetnih odstotkih manjša in manjša. Po zakonskem načrtu bi v Sloveniji dosegla nižje obdajanje posebno industrijska in rudarska podjetja.

Da vidimo še, kaka bi bila razlika v obdajbi našega podjetja z isto osnovno glavnico od 10 milijonov dinarjev pri 1, 3, 6 in 8 odstot. rentabiliteti.

Po načrtu zakona bi industrijsko podjetje plačalo:

pri 1 odstotni rentabiliteti	15.000 dinarjev
pri 3 odstotni rentabiliteti	45.000 dinarjev
pri 6 odstotni rentabiliteti	90.000 dinarjev
pri 8 odstotni rentabiliteti	120.000 dinarjev

kot neindustrijsko podjetje bi plačalo:

pri 1 odstotni rentabiliteti	20.000 dinarjev
pri 3 odstotni rentabiliteti	60.000 dinarjev
pri 6 odstotni rentabiliteti	120.000 dinarjev
pri 8 odstotni rentabiliteti	160.000 dinarjev

Po sedanjih zakonih bi gornja podjetja v Sloveniji plačala:

pri 1 odstotni rentabiliteti	19.000 dinarjev
pri 3 odstotni rentabiliteti	57.000 dinarjev
pri 6 odstotni rentabiliteti	114.000 dinarjev
pri 8 odstotni rentabiliteti	176.000 dinarjev

Iz teh primerov vidimo, da bi industrijska podjetja tudi pri najnižjih odstotkih rentabilitete plačala manjši davek negoli sedaj, dočim bi neindustrijska podjetja pri rentabiliteti do vključno 6 odstot. plačala večji davek, negoli ga sedaj plačajo in to iz razloga, ker po § 1 ces. naredbe z dne 28. avgusta 1916 se rentabilitetna določila plačuje šele pri rentabiliteti iznad 6 odstotkov.

Isto razmerje velja tudi za Dalmacijo. V Vojvodini bi se društveni davek po zak. načrtu tudi znižal, na Hrvaškem in v Slavoniji bi ostal približno na isti višini, dočim bi se v Srbiji in Črnigori ter v Bosni in Hercegovini znatno zvišal.

(Dalje.)

Živinski sejem v Ljubljani Na živinski sejem dne 16. t. m. so prignali 183 konj, 5 žrebč, 51 volov, 44 krav, 11 telet in 381 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 40 konj, 18 volov, 39 krav, 6 telet in 308 prašički. Cene se od prejšnjega sejma 2. t. m. niso dosti izpremenile in so bile sledeče:

voli I. Din 8, II. Din 8.50, III. Din 7.50, krave klobasnice Din 4—5, teleta Din 12—12.50 vse za kg žive teže; prašički za rejo po velikosti Din 400 do 600 za par; konji po kakovosti Din 1500—6000 za komad. Kupčija je bila zelo živahna in prodano razmeroma dosti živine. Za inozemstvo ni bilo prodano nič.

Cene vina so v mariborski okolici v zadnjem času nekoliko poskočile, ker se je bati, da letošnja vinska letina ne bo bogve kaj vredna. Nprestano deževje, neurja in hladno vreme silno zadržujejo razvoj vinske trte.

Kriza glede mleka. Ker je izvoz mleka v Avstrijo skoro do cela ustavljen, je cena mleka v mariborski okolici močno padla. Nakupovalci plačujejo živinorejcem liter po 1 dinar, kvečjemu dinar in pol. Ali ne bi kazalo ustanoviti za Slovenski Stajer centralno združeno mlekarstvo?

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 8. junija 1926. (Vse v milijonih Din; v oklepaju razlika napram stanju z dne 31. maja 1926). Aktiva: Kovinska podlaga 424.9 (+1.3), posojila: na mesestev 2138.8, saldo raznih računov 501.2, skupaj 1.284.8 (—25.8), račun za odkup kronskih bankovcev 1.151.9, račun začasne zamenjave 348.9, državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih posostev 2138.3, saldo raznih računov 2138.3, skupaj 8.816.6; pasiva: kapital 29.8, rezervni fond 7.7, bankovci v obtoku 5.667.0 (+40.3), račun začasne zamenjave 348.9, državne terjatve 84.2 (+17.2), obveznosti po žiru 823.8 po raznih računih 133.6, skupaj 457.4 (—78.3), vrednost založenih državnih posostev 2138.3, ažijska 82.3, skupaj pasiva 8.826.6; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Promet pošne hranilnice v maju 1926. V maju 1926 je bilo vplačanih 1.735 milijonov, izplačanih 1714 milijonov, promet torej 3449 milijonov, od tega brez gotovine 1.540 milijonov ali 44.7%. Računov je bilo v celoti državi koncem maja 12.958 (koncem aprila 12.859), od tega v Ljubljani 4309 (4282). Saldo je znašal koncem maja 293.8 milijonov (koncem aprila 271.9), od tega v Ljubljani 69.2 (68.9) milijona in D.

Oderuski obresti. V nekem tukajšnjem dnevniku z dne 16. t. m. čitamo v malih oglaših: 1000 Din posodim za 2 meseca proti vrnitvi 1400 Din. Pisite na upravo pod »Ugodnost 12«. Ta oglas pomeni posojanje denarja za 240% obresti letno; čudimo se le upravi lista, kako je mogla sprejeti tak oglas s katerim se propagira oderuštvu.

Centrala industrijskih korporacij. Poročali smo že na drugem mestu o zboru Centrale industrijskih korporacij dne 11. in 12. t. m. Danes prišamo v izveščku resolucije zboru. 1. Predstavnik industrije konstatirajo akutno krizo v industriji, ki je povzročena večji del po pogrešni vladni gospodarski politiki in zahtevajo od vlade pomoči pa izhod iz krize. 2. Pozdravljajo novi zakon o neposrednih davkih, vendar pa morajo zahtevati še velike izpremembe v projektu pred realizacijo. 3. Z ozirom na krizo apelirajo na vlado, da se državne nabave dajejo domači industriji. 4. Vlada naj se pobrži bolj za gospodarski razvoj Južne Srbije. 5. Zahtevajo še nadaljnjo reorganizacijo železnice, da se znižajo tarife, da se naglo ne menjavajo tarife, da se ustanovi posebno ravnanje za ozko kolino proge itd.

Anglo-Austrian Bank Ltd. London (Anglo-avstrijska banka) katere tesna zveza s Hrvaško eskomptno banko je znana naši javnosti, je sklenila z dunajskim kreditnim zavodom (Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe) dogovor, glasom katerega prepriča imenovanemu zavodu posle svojega dunajskega sedeža in ostalih svojih avstrijskih podružnic. Londonska Anglo-banka torej v bodoče ne bo več imela direktnega zastopstva v Avstriji, vendar se pa hoče tudi nadalje interesirati za avstrijske posle. Dokaz temu je, da je postala lastnica velikega dela delnic dunajskega kreditnega zavoda in pa to, da so — v smislu napominanega dogovora med obema bankama predstavnik enega zavoda obenem tudi člani uprave drugega zavoda. Ta aranžma predstavlja nov korak v upravi Anglobanke, da v državah centralne Evrope kooperira s poedinimi narodnimi zavodi kot lastnik večjega števila delnic, a da ne posluje direktno po svojih podružnicah. Navedeni aranžma se pa niti najmanjše ne tiče odnosa Anglo-avstrijske banke v Londonu do Hrvaške eskomptne banke v Zagrebu in do Anglo-čehoslovaške banke v Pragi. Kakor dosejaj bo Hrvaška eskomptna banka tudi v bodoče gojila direktno zvezo z Anglobanko v Londonu.

Borza

16. junija 1926.

Denar.

Zagreb, Berlin 13.49—13.53 (13.4856—13.5256) Italija 202.90—204.10 (201.83—203.03), London 275.025—276.225 (275.13—276.33), Newyork 56.89

do 56.69 (56.415—56.715), Pariz 158—160 (157—159), Praga 167.35—168.35 (167.45—168.45), Dunaj 7.9837—8.0237 (7.9915—8.0315), Curih 10.9515 do 10.9915 (10.955—10.995), Amsterdam 22.75—22.85 Curih, Belgrad 9.115 (9.1125), Pešta 72.20 (72.20), Berlin 123 (123.025), Italija 18.675 (18.50), London 25.1475 (25.15125), Newyork 516.75 (516.75), Pariz 14.60 (14.35), Praga 15.315 (15.3125), Dunaj 72.95 (72.975), Bukarešt 222.25 (222.50), Sofija 8.75 (8.75), Amsterdam 207.55 (207.50), Bruselj 15 (14.60), Kopenhagen 137.05 (136.10), Stockholm 138.45 (138.425), Oslo 114.70 (114.55), Madrid 82.44 (80.825), Atene 6.4075 (6.3025).

Dunaj. Devize: Belgred 12.56, Kodanj 187.05, London 34.40, Milan 25.51, Newyork 706.35, Pariz 20.08, Varšava 69.15. Valute: dolarji 704.60, francoski frank 20.22, lira 25.72, dinar 12.48, češkoslovaška krona 20.8975.

Praga. Devize: Lira 121.925, Zagreb 59.60 Pariz 91.30, London 164.20, Newyork 83.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 72—74, vojna odškodnina 303—306, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193 den., Ljubljanska kreditna 175—195, Merkantila 100—102, zaključna 102, Prašedion 864—868, Slovenska 49 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 65—68, zaklj. 68, Trbovlje 820 den., Vevče 100 den., Stavbna 55—65, Sešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 72—73, agrar. 41 do 43, vojna odškodnina 303.50—304, junij 303—306, julij 310—311, Hrv. esk. 101.25—102, Kred. 104—105, Hipobanka 57—68, Jugobanka 90—91, Prašedion 860—865, Ljubljanska kreditna 175 den., Srpska 130—131, Narodna banka 4000 blago, Zem. bos. 123—130, Eksploatacija 16 bl., Sečarana 260—270, Nihag 22—26, Gutmann 200 bl., Slavex 115 bl., Slavonija 36—37, Trbovlje 330—335, Vevče 100 den.

Dunaj. Don-savska-jadr. 882.000, Zivno 716.000, Alpine 220.000, Greinitz 114.000, Kranjska industrijska —, Trbovlje 420.000 Leykam 126.000, Hip. banka 68.500, Avstrijske tvornice za duhik 220.000, Gutmann 288.000, Mundur 1.075.000, Slavonija 42.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Bukovi neobrobjeni plohi od 40 do 120 mm, I, II, III, monte od 2 do 4.50 metrov, fco vag. meja 535.— bl., Trami 3/3—6/7, od 4 m naprej, fco vag. nakl. post. 1 vagon 250.— zaklj., Hrastova suha, zdrava, meterska drva fco. vagon meja 18.— den., Hrastovi obrobjeni plohi (vodnice) 43 mm, 2.56, fco vag. meja 1300.— bl. Zito in poljski pridelki: Pšenica, 75/76 gk, 6% primesi, fco Ljubljana, par' 855.— bl., Koruza, fco vagon bačka postaja 158.— bl., Oves srbski, rešetani, franko vagon Ljubljana 220.— bl., Ajda domača, fco vag. slov. postaja 255.— bl., Proso rumeno, fco vag. Ljubljana 217.50 bl., Rž fco vag. Ljubljana 207.50 bl.

Cerkveni vestnik

Notranja kongregacija gospodičen pri Uršulinkah v Ljubljani ima zadnji shod pred počitnicami v nedeljo, 20. t. m. ob navadni uri.

Sport

ILIRIJA-RAPID MARIBOR.

V nedeljo, dne 20. junija se odigra ponovna prvenstvena tekma med Ilirijo in mariborskim Rapidom za prvenstvo Slovenije.

Ze pri prvem srečanju med Ilirijo in Rapidom v prvenstveni tekmi je Rapid pokazal dobro igro in s tem dokazal da se ga ne sme podcenjevati. Vsled tega se pričakuje ne samo zanimiva temveč v prvi vrsti napeta borba.

Občni zbor ASK Primorje se vrši v nedeljo, 20. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani Kazine na Kongresnem trgu.

DELAVSKI SPORTNI PRAZNIK.

Od 4. do 11. julija bodo priredili na Dunaju veliko avstrijsko delavsko telovadno in sportno svečanost; po doslej došlih priglasih bo to impozantna manifestacija in bo vsekakor privlačila sportu veliko novih pristajev. Vse, kar je le mogoče, bodo napravili, da bodo zbudili med ljudstvom zanimanje za prireditve; glavni del programa pa obsega seveda sportni nastopi iz najrazličnejših panog telesnega sporta.

V nedeljo, 4. julija bo tek po Dunaju, z 22 etapami za moške in 15 etapami za ženske. Dalje kolesarske štafete, glavne skušnje za proste vaje otrok, žensk in moških. — V torek, 6. julija bo cestno dirkanje kolesarjev in telovadba na raznih krajih. — V sredo, 7. julija spet cestno dirkanje

Heinrich Federer:

Čudež v Bolzeni.

Srednjeveška povest.

»Jezušček, prav tako bi zopet ravnal!« Še pred kratkim mi je rekel hudoba. Moj brat je pa od sunka vedno bolan, mnogo trpi in se je čisto posušil. Le poglej jutri, ko ga prinesejo v postelji, kakšno mrzlico ima: zebe ga in vendar se poti. O Ettore, kaj si naredil z njim!« Solza za solzo se posveti iz njenih oči.

»Nisem mislil, da bo tako hudo,« šepče deček k tabernaklju. Grobna tišina povsod, skrivnostna lučka sredi teme, tiha, nekako pričakujoča zlata vratca, za katerimi prebiva večnost sama, vse to je vzelo pogum tudi temu živahnemu dečku. Želel bi, da bi mogel prevpiti deklčinu tožbo, da ne bi pridobila sodnika tam notri proti njemu. »Tako hitro me ujezi,« nadaljuje, »kri mi stopi v glavo, tako... tako urno, hudobno kri imam... nič nisem več vedel, vse mi je bilo rdeče pred očmi... potegnil sem in sunil. Ah, vem, ti nisi nikdar sunil, Jezus, rajši si se dal sam suniti. Prav žal mi je zdaj, da sem to storil, Jezus! Ne dam se pohoditi, zdaj hočem pa tudi vedno paziti, da ne bom nikogar drugega mučil. Od takrat tudi nisem več prelil krvi, samo... samo... dva hlapca sem pretepel... pa sta samo hlapca... in ne naredita vsega prav, kot hočem jaz, glej...«

Toda tabernakelj molči k tej izpovedi. Dečku se zdi, da je Jezušček nezadovoljen s tem, ker se je tako slabo opravičil. Čuti, da nimajo njegove izjave ne rok ne nog, pač pa čisto zmedeno glavo. »Ljubi gospod Jezus,« popravlja samega sebe, »res je, samo hlapca sta, kot veš, toda zdaj bom tudi z njima boljši... in z vsemi... tukaj je neprijetno... in

midva otroka bdiva vendar sama. Ljubi Bog tu notri, ne zameri, ne zameri, surovo govorim. Anita, ali se ne bi usedla skupaj? Sem na gorénjo stopnico! Prav nič nisem hud nate. Tudi ti ne bodi!«

Modri ponos njegovih oči skuša, kolikor more, najbolj ponižno pogledati. Otroku ponudi roko, ta pa stopi malo nazaj in pravi: »Kaj koristi to? Fiero, moj lepi Fiero bo pa vendar umrl. Včeraj, saj veš tudi ti...«

»Kaj včeraj?« sill v njo prestrašen.

»Včeraj ga je treslo od mraza na solncu in njegova noga je tako... glej, tako otekla. In moja mati je imela ves dan rdeče oči... vem, Fiero mora umreti.«

»Ne, ne,« pravi Ettore, ko se boječe ozre na stare kamnite krste v dolbinah, »ne, ne bo umrl. Daj, moliva zanj! Hočeš? Lepo skupaj? Benoni in Quatri, prijatelji. To ni vendar nič hudega. To ugaja gospodu Bogu, če skupaj molimo.«

»Toda kako,« se pomišlja, pa vendar pusti, da jo prime za roko, kako moreva vendar oba moliti isto? Toda že pade zraven njega na kolena in pusti, da dene njeno roko v svojo, kot vljuden vitez. Roke pa vendar lahko skleneta.

»Samo govori za menoj, kar molim jaz,« ukazuje mladenič. Pogleda kvišku in vidi nad tabernakljem Križanega, pod križem stoji pa rabelj, ki mu je oškropila obleko kri Gospodova. Tako polnega krvi vidi sebe pred Zveličarjem klečečega. Fiera vidi s plavimi, krasnimi kodri in sivimi, misli polnimi oči, kako tu in tam vstaja med grobnimi ploščami umrlih kanonikov, ki stoji na eni nogi, drugo pa vleče težko za seboj, tako proti njemu šepa in od daleč kaže nanj. O Bog, res, nesrečen je, moriti pa res ni hotel nikoli!

»Treseš se,« pravi Anita, mnogo bolj hrabra v dečkovih roki.

»Da, boim se.«

»Koga pa?«
»Moj Bog, ne vem...«
»Ali je polnoči? Prihajajo li morda mrtveci od tam... tam...?«
»Ne, ne, ti počivajo mirno.«
»Prihajajo li to od tukaj zgoraj?« kaže k oltarju.
»Ne ne, Bog je dober.«
»Zakaj se pa tako bojiš?«
Ko se je hrup poleg, je začel Publij zopet govoriti.

»Je morda med vami človek, ki bi bil pripravljen služiti svojemu patronu po stari navadi zvesto in pošteno? Potrebujem za svoja mestna posestva oskrbnika, hišnega čuvaja in varuha sužnjev.«

Topo molčanje je leglo nad trop varovancev. Izmenjavali so vznemirjene poglede. Mali Lucij, dozdaj njihov vodja, se je naredil še manjšega in se je skril za svojega najkrepkejšega tovariša. Le Gaj je stopil naprej, čeprav so ga zdaj vlekli za togo, in se priklonil pred gospodom.

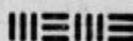
»Če bi mi hotel zaupati, slavni tribun, bi imel v meni hvaležnega varovanca.«

Dobrohotno je pogledal Publij Kvinktilij v široki Gajev obraz, iz katerega se je dala razbrati odkritost in poštenost. Tribunov glas, ki je donel doslej odsekan, je padel za cel ton nižje in milo je govoril.

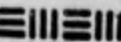
»To si ti, Gaj? Spominjaš me svojega očeta, ki me je učil na Martovem polju jahati konja. Ti hočeš pri meni služiti? Ne pozabi, da si meščan velikega Rima.«

Gaj je odgovoril: »Tebe, potomca albanskih kraljev, ni oskrnila trda služba pod zlatimi orli božanstvenega imperatorja. Tudi mene, potomca osvobojenca tvoje hiše, ne bo onečastilo delo v korist in prosep mojega varuha. Hočem ti pošteno služiti, kakor so pošteno služili moji očetje tvojim očetom.«

»Prijatelja bova, Gaj,« je odvrnil Publij Kvinktilij.

Priporočamo »Mojorjeve knjižnice« na Prevaljah: 4. zv. Križev pot. Roman. 5. zv. Križev pot. Roman. 6. zv. Zadnja na gmadi, povest. 7. zv. Ološki postržek. Povest. — KOL.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 16. junija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Baro- meter	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Vetar in brzina v m	Obla- nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je
						ob opazovanju	v mm de 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	758,2	14,5	79	SW 1	10	2,8	povprečni barometer višji ko včeraj za 2,7 mm
	8	758,1	15,5	79	W 0,5	9		
	14	758,3	22,0	41	WNW 0,5	9		
	21	756,9	16,0	68	SSW 2	4		
Maribor		756,9	18,0	40	W 9	7		
Zagreb		757,8	15,0	83	W 5	10		
Beograd	8	756,9	17,0	68	SSW 5	7	3,0	
Sarajevo		758,8	17,0	60	mirno	9	4,0	
Skopje		758,9	21,0	91	N 0,5	1		
Dubrovnik	7	756,7	13,0	—	NW 12	10	39,0	
Praga								

Pregled vremena od 7. do 14. junija 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

7. V Franciji in Španiji se je vreme obče ohlajalo, le v izvestnih krajih megljeno vsled nastopa visokega tlaka (Valladolid 770). Nizki tirenski tlak se poglablja in vrača počasi v N (Napoli 758) z zmernimi vetrovi v našem Primorju. — V SHS je večinom vedro, v Sloveniji razpoloženje za nevihte. Deževalo je v srednji Evropi do Karpatov. V toploti pri nas ni bistvene spremembe.

8. Hladni val je prodrl v naglici iz N morja k nam, drvi v nadaljnjem s silno jakostjo v SE, povzročujoč na svojem potu jakе vetrove, nevihte in obilo dežja (v Mariboru včeraj popoldne silovit naliv s točo). — Toplota je padla pri nas od Maribora (11°) dalje v SE (Petrovaradin 8°). Otoplilo je samo v krajnem S ob vedrem nebu.

9. Hladni val dobiva z ojačenimi strujami iz N morja do nas novih moči. Na dnevu so krajevne padavine, najjačje v E SHS in v Rumuniji. Iz Atlan-

tike nam javljajo nizki tlak, ki si je priboril prihod v Evropo z močnimi vetrovi v Franciji. — Vedro je samo v okrožju Jadrana. Toplota pada v našem S, v N si je že nekoliko opomogla od včerajnjega pada.

10. Po N morju prodira od W nizki tlak (749) z jakimi strujami vzdolž La Mancha do Danske. Pri nas in v Primorju se toplota dviguje ob jačjem jugozapadniku vsled tvorbe sekundarnega nizkega tlaka v Tirenu. Vedro je v S, polvedro pri nas, deževno N od Alp.

11. Znatno poglabljeni nizki tlak v Angliji (784) izzira v La Manchui danes močno gibanje ozračja, deževnost do Bratislave ter se spaja v nadaljnjem v obliki jezika s črnomořskimi nizkim tlakom. Na gornjem Jadranu je plitki nizki tlak (Padova 757), ki privablja v doljine Primorje zmerno

košavo. — V S je vedro in toplo, v Sloveniji pa hladneje zaradi sev. hladnega vala.

12. Zrakotlačne razlike so zmanjšane, vetrovi tudi v La Manchui slabši. Več ali manj povsod vladajo nižji tlak je nasul obilno dežja v srednji Evropi do Ukrajine. V SHS je padalo slabo, samo v krajnem NE. — Vedro je v celi S Evropi, v N SHS je oblačnost malenkostna. Toplota je padla v E, porastla v W (v Ljubljani za 5° na 24,9°).

13. V srednji Evropi struji topli val (745) z dežjem (nalivi) N od Alp in Karpat do Ukrajine. V Franciji obušijo hladni val, kateri trenutno polnjuje tirenski tlak. — Pri nas je oblačnost delna in brez padavin.

14. Deževni pas (Holandija 751) N od Alp in Karpat je i danes založen z obilnimi padavinami ter se raztezuje na zakarpatško Rumunijo. Tirenski nizki tlak (Tarant 0757) nam je vedno bližji, izzivajoč že široko v Primorju; svoj prihod naznanja z deževnim in toplim valom v Grčiji in gornji Italiji. — Toplota pada v Nemčiji, v SHS je včeraj dosegla precejšnjo višino (Ljubljana 25,6°, Skopje 34°, Zadar 37°).

Pregled toplote v gorenji dobi:

Spitsbergi	...	-1	...	2	11	1	1	...	...
Leningrad	...	18	...	...	9	...	9	12	14
Moskva	...	17	...	...	14	7	...	...	...
Stockholm	...	...	...	17	...	14	13	16	16
Varšava	...	...	...	17	...	14	16	13	17
Budapest	...	16	...	17	18	15	16	...	19
München	...	11	12	12	14	12	14	16	11
Berlin	...	14	14	16	18	16	15	15	11
Seydisfjord	...	9	...	7	7	6	6	6	6
London	...	14	13	14	11	12	12	10	11
Paris	...	13	13	14	12	12	14	12	11
Lyon	...	16	15	17	13	16	18	15	13
Madrid	...	14	15	18	...	15	...	13	...
Ataccio	...	17	...	...	19	20	21	...	19
Rim	...	18	19	19	17	...	18	22	20
Messina	...	22	20	21	23	23	22	24	25
Sofija	...	19	...	...	17	16	18	...	19
Atene	...	...	...	...	...	...	...	...	27
Odesa	...	21	...	...	...	...	...	14	...
Aleksandria	...	...	27	...	...	22	...	...	24

Turistika

Slovensko planinsko društvo naznanja, da je Krekova koča na Ratitovu odprta in oskrbovana. V nedeljo, dne 20. junija se odpre Koča nad Jezerskim (1543 m). Koča bo oskrbovana in založena z dobro jedjo in pijačo ter z lepimi fotografijami razglednicami. V soboto, 19. t. m. vozi avtomobil ob 16. uri iz Kranja, v nedeljo 20. t. m. pa ob 8. uri. Vožnja do Jezerskega traja približno eno uro. Pot od Jezerskega do Češke koče (približno 2 uri) je lahko dostopna. Planinci, ljubitelji narave, posetite to našo divno planinsko postojanko.

Polzvedovanja

Izgubila se je preteklo soboto popoldne na 2. cesti med št. Vidom in Kranjem volnena ženska jopica rjave barve, spredaj križasta. Kdor jo najde, naj sporoči upravi našega lista, kjer dobi primerno nagrado.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1,50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

PLETILJA se sprejme.

Hrana na željo v hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4131.

Trgovsko vaješko,

v mešano trgovino na deželi, pridno in pošteno, sprejme Fr. Cvelbar, Prekopa, št. Jernej.

Trgovski vajenec

17 let star, zmogen slov. in nemščine, ki se je že 2 leti učil v spečerijski trgovini, želi radi opustiti trgovino stopiti v nadaljnji pouk v kako trgovino s hrano in stanovanjem, v teku tega meseca. Naslov v upravi lista pod številko 4126.

Profesor

neoznenj. se išče za pouk slovenščine in klasičnih jezikov v višjih razredih privatne gimnazije. Vsa oskrba v zavodu, honorar po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 4127.

DRŽAVNA SLUŽBA

Kmetijska šola na Grmu-Novomesto namesti neoznenjenega ZIDARJA v kategoriji služiteljev. Poleg belenja in raznih hišnih posredij, trezni prosilci, odsluženi vojaki, naj se javijo pri ravnateljstvu šole do 25. t. m. 4128

IŠČEJO se AGENTI

kateri stalno obiskujejo čevljarje in modistinjke, za Ljubljano, Celje in Maribor. Sinček, Graz, Stubenberggasse 5. 4093

Poslovodkinjo

za trgovino z mešanim blagom v večjem trgu Slovenije išče mo 15. junijem t. l. Ponudbe na Podružnico Slovenca v Mariboru pod »Zmožna«.

DIJAKINJA

iz boljše hiše se sprejme na stanovanje in hrano, kjer lahko uporablja tudi kopalno sobo in glasovir. Ponudbe na upravo lista Maribor pod št. »Družinsko življenje«. 4121

Inserirajte

V

„Slovenca“!

Hrastove

hlode

in drugi raznovrstni les če proda na lepem kraju in cesti. Ponudbe je poslati na upravnništvo „Slovenca“ pod „Hrastov les“.

Mala dobro idoča

TRGOVINA

v industrijskem kraju na Gorenjskem se odda. Dobra eksistenca. Prevzem blaga po fakturini cenah. Odplačilo polovico takoj, drugo po dogovoru. Ponudbe na upravo pod št. »Trgovina«.

PRODA SE:

2 politirani omari, toilet-na mizica z mramornato ploščo, nočna omarica. Vse dobro ohranjeno. — Ogledati dnevno med 3. in 6. uro. Naslov pove uprava pod št. 4129. — Istotam je napredaj pahljaja iz slonove kosti. — Cena 2000 Din. Prekupci izključeni. 4129

IZJAVA.

Podpisani naznanim, da nisem plačnik za dolgove, katere bi delala oziroma dela moja žena Jožefa Zumer.

ANTON ZUMER,

veleposestnik in čebelar, Javornik, Gorenjsko.

Mag. št. 15483/ref. IX.

LEPA SOBA se odda

mirnemu gospodu. Naslov v upravi pod št. 4109.

Priporočila se železnina

A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta.

Sadjevec

razpošilja A. OŠET, 4004

MARIBOR.

Proda se v pravem centru Zagreba velika in MODERNA kavarna

samo proti gotovemu deobstoječa nad 40 let, a narju. — Pisarna vprašanja na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11 — pod »Za — 8728«.

ČEBELARJI, pozor!

Vzamev vsako množino čebel v pašo. Imam lepo solnčno lego. Naslov v upravi pod št. 4108.

Kupi se takoj večja množina

KROMPIRJA.

Ponudbe na upravo pod št. »Krompir«.

Mag. št. 15483/ref. IX.

Razpis.

Gerentski svet mestne občine ljubljanske razpisuje oddajo gradbe

tovarniškega dimnika in obzidave parnih kotlov v mestni klavnici.

Pravilno opremljene in sestavljene ponudbe je vložiti najpozneje do 5. julija 1926 opoldne pri mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ul. 1.

Razpisani pripomočki: načrti, opisi in pogoji so na vpogled, oziroma se dobijo pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 14. junija 1926.

Neuganjiva usoda nam je ugrabila našega malega pobiča sinčka-edince, v starosti 4 let.

Fedorja Jakša

ki je po mučnem trpljenju včeraj ob 18 poletel med božje krilate. Pogreb se bo vršil jutri v četrtek, 17. junija ob pol 16 popoldne od mrtvašnice Leonišča na pokopališče k Sv. Križu. Z ozirom na našo težko bol prosimo, da se ne izražajo sožalja.

Ljubljana-Kamnik, dne 16. junija 1926.

Rodbini JAKŠA - SLATNAR.

Napredaj lepi MECEŠNO-VI HLODI. Ponudbe pod Mecešnem na upravo lista.

DRVA - ČEBIN

Woltova ulica 1/II. — Telefon 56

STAMPILJE

T. RABIČ

Ljubljana

KOLODVORSKA UL. 28

Stavbno podjetje

ACCETTO & drugovi

družba s o. z.

Maribor, Frančiškova ul.

Celo življenje traja, — v par letih se izplača

WECK-ova

priprava za vkuvavanje.

Tovarn. zaloga: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10. — Tudi na obrok!

Damske obleke

ter za deklice in dečke, in perilo - najceneje pri

ANI DOBNIKAR

Celovška c. 81, Sp. Šiška.

Proda se komplet, nova

dinamo HP istomer- ni tok. Cena 10.000 Din.

Dopise pod »Dynamo« št. 4039 na upravo lista.

Volčji pes

mlad, izvanredno lep, se ugodno proda. Ruše 35.

Pozor gostom za kopališče Lipik!

Cen. gostom, ki pridejo v Lipik priporočajo svojo

restavracijo „Hotel kolodvor“

prvi na desni od kolodvora. Sobe so že dobro

znane radi čistoče. Dobra pijača, osobito vina, in

dobra domača hrana. Za obilen obisk se priporočajo

restavracija Franc Sveti D.

Poravnajte naročnino!

Za žejo

najboljši pravi Maršner-ovi šumeči limonadni bomboni v vrečkah. — 1/2 litra dobre limonade za 1 Din se dobi povsod.

Glavna zaloga:

JOS. VITEK Ljubljana, Sv. Petra c. 13

RAZPIS. Uprava za Zaščito Industrijske Svojin

potrebuje več

diplomiranih tehnikov

predvsem iz strojne in elektrotehnične stroke.

Poleg plače ostalih uradnikov ministrstva za trgovino in industrijo jim pripada še poseben dodatek.

Služba se mora takoj nastopiti. Prošnjo, opremljeno z vsemi potrebnimi podatki in prilogami (§ 13 zak. o drž. uradnikih), z navedbo zasebne prakse in dosedanjih službenih let v državni službi, je treba, pravilno kolekovano, poslati (drž. uradniki potom pristojne oblasti) do 30. 6. 1926 na

Upravo za Zaščito Industrijske Svojin

Belgrad, Krunska 14.

Čemu vedno tožite

o pokvarjenem želodcu, edini lek je rastlinski zdravilni liker — grenčice

E. JERAS in DRUG

LJUBLJANA - MOSTE

Znižane cene in največje skladišče dvo-

koles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakršnih nadomestnih delov, pneu-

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvo-koles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

matike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikan